MBAMBA FOE JEAN A NGA TILI

1 Eyoñe te mam me ngenan te bo,
Ajô e nga to, Ajô e nga to be
Zambe, Ajô e mbe Zambe. 2 Emien
a nga to be Zambe éyoñe te mam me
ngenan te bo. 3 Emien a nga té
mam mese; mam mese me nga téban,
te ke jôm é nga téban, a to momo.
4 Enyiñ é nga to be nye; ényiñ éte
é mbe éfufupe bôt. 5 Efufup éte je
afaé dibi été; a dibi e nji yeme je.
6 Môt a nga so nlômane be Zambe,
a mbe jôé na Jean. 7 Nnye ate a
nga zu nkate foé, nde a ye kate foé
ajô éfufup éte, a kômbô na bôte bese
be buni amu nye. 8 Sa émien a mbe
éfufup éte, ve a nga kate foé ajô
éfufup éte. 9 Nya éfufubu le, éfufup
je akoé môt ase, a zu si nyô. 10 A
nga to si nyô, a nga té si nyô, bôte ya
si nyô te yeme nye. 11 A nga zu
vôm biôm bié bi né, bôte bé te nyoñe
nye. 12 Abime bôt e nga nyoñe
nye, mbe be nga buni jôé dé, a nga ve
be ngule ya bo bone be Zambe: 13
mbe be nji bialé a metyi, sa fe'e ya
minsôn, sa fe'e ya bôt, ve ngule Zambe.
14 Ajô e nga bialé minsôn e nga to be
bia (bi nga yen étôto'o jé aval ane
étôto' atyi'i Mon Esa), e mbe mvam a
benya mejô ne lut! 15 Jean a nga
kate foé ajô dé, a bete tyiñe yôp, a
jô na, Nyina a ne môt me nga jô
ajô dé na, Môt a zu me mvus a ne me
ôsu: amu a nga to me ôsu. 16 Bia
bese bi maneya nyoñe mam me ne
nye nlem ne lut, a mvam, mvam.
17 Amu Moïse a nga ve bôt metiñe
me Zambe; ve Jésus Christ a nga bo
bôt mvam a benya mejôô. 18 Te
ke môs môte wua a nga yene Zambe;
ve atyi'i Mon, e to Esa wé tôé, nnye
a nga liti bôte Zambe.
19 Nalé Jean a nga jô, éyoñ Bejuif
be nga lôme beprêtre a bôte ya Lévi
vôm a nga to, be nga so Jérusalem,
a sili nye na, O ne za? 20 Emien
a nga mem, a nji kat; a nga jô na, Me
nji bo Christ. 21 Ane be nga sili
nye na, Wôna, jé? Ye ô ne Élie?
Nye na, Me nji bo nye. Be na, Ye
ô ne nkulu mejô? Nye na, Momo.
22 Ane be nga jô nye na, O ne za?
bi aye yalane bôt be nga lôme bia aya?
Wo ajô aya ajô dôé? 23 Nye na, Ma
me ne môt a kobô tyiñe yôp fé été,
a jô na, Sô'ane zene Tate zôsô, ane
Ésaïe nkulu mejô a nga jô. 24 Ane
bôte bete be nga zu Bepharisien nlô-
man. 25 Ane be nga sili nye na, Wo
abaptizô fe bôt amu jé, nge ô nji bo
Christ, nge Élie, nge nkulu mejo?
26 Jean a nga yalane be, a jô na,
Ma me abaptizô bôt a mendim: môt
a tele mia zañ, mi te yeme nye, 27
môt ate a zu me mvus, me nji bo môte
ya kuli nye minkole ya bikôndé bié.
28 Mam mete me nga bobane
Béthanie, Jourdain yat, vôm Jean a
nga baptizô bôt.
29 Alu da e lôteya, ane a nga yene
Jésus a za'a vôm a nga to, a jô na,
Mi lô, Mon Ntômba Zambe a va mam
abé ya si nyô! 30 Nyina a ne môt
me nga jô mia ajô dé na, Môt a zu
tôñe ma mvus a ne me ôsu: amu a nga
to me ôsu. 31 Me nji yeme nye; ve
amu me aye liti bôte ya Israël be
yeme nye, ajô te nde me nga zu
baptizô bôt a mendim. 32 Jean a nga
kate foé, a jô na, Me nga yen Nsisim
ô so'o yôp ô sisik, aval ane zum; ô
za'a tabe be nye. 33 Me nji yeme
nye: ve môt a nga lôme ma me
baptizô bôt a mendim, nnye a nga jô
me na, Môt wo aye yen Nsisim ô
sisik, ô tabe' be nye, nnye a ne môt
a ye baptizô bôt a Mbamba Nsisim.
34 Me maneya yen, ane me nga kate
mia na, Nyina a ne Mone Zambe.
35 Alu afe e lôteya, ane Jean a
nga tebe, ba be beyé'é bé bebaé;
36 ane a nga yene Jésus a wulu'u,

a jô na, Mi lô, Mon Ntômba Zambe!
37 Beyé'é bete bebaé be nga wô'
a kobô'ô, ane be nga ke tôñe Jésus.
38 Ane Jésus a nga kôñelan, a yene
be be tôñe nye, a jô be na, Mi ajeñe
jé? Ane be nga jô nye na, A Rabbi
(e ne na, A Nye'ele bôt), ô to vé?
39 Ane a nga jô be na, Za'an, mi aye
yen. Ajô te be nga ke yene vôm a nga
to; ba be be be nga to môs ôte; éyoñe
te é mbe bebé mewolo awôm. 40
Bôte bete bebaé be nga wô'ô Jean a
kobô'ô, a tôñe nye, môte wua a mbe
André, monyañe Simon Pierre. 41
Nnye a nga taté jeñe monyañe wé
Simon, a jô nye na, Bi yeneya Messie
(e ne na, Christ). 42 Ane a nga ke
nye be Jésus. Jésus a nga lôbô nye,
a jô na, O ne Simon mone Jean: be
aye loene wo na Céphas (e ne na,
Pierre).

43 Alu afe da e betaya lôt, a nga
ke Galilée, ane a nga koé Philippe:
ane Jésus a nga jô nye na, Tôñe'
ma. 44 Philippe a mbe môte ya
Bethsaïda, nlam André ba Pierre. 45
Philippe a nga koé Nathanaël, a jô
nye na, Bi yeneya môt Moïse a nga
tili kalate metiñe me Zambe, a bekulu
mejô be nga tili ajô dé na, Jésus ya
Nazareth, mone Joseph. 46 Na-
thanaël a nga jô nye na, Ye jôm é ne
mvaé é ne ngule ya so Nazareth?
Philippe a nga jô nye na, Za'a yen.
47 Jésus a nga yene Nathanaël a
za'a vôm a nga to, a kobô bôt ajô dé
na, Tama yenan, a ne fo'o môte ya
Israël, a nji bo medu'an! 48 Na-
thanaël a nga jô nye na, Wo ayeme
me aya? Jésus a nga yalan a jô nye
na, Te yen Philippe a za lo'ene wo,
éyoñ ô nga to élé ya figuier si, me
nga yene wo. 49 Nathanaël a nga
yalane nye, a jô na, A Rabbi, ô ne
Mone Zambe; ô ne Njô bôte ya Israël.
50 Jésus a nga yalan a jô nye na,
Amu me ate jô wo na, Me nga yene
wo élé ya figuier si, ye wo abuni?
wo aye yene mam me adañe mam ma.
51 Ane a nga jô nye na, Me abele
fo'o ane me ajô mia na, Mi aye
yene yôp e kanda'an, a beange be
Zambe be abet, be asis, a tabe be
Mone môt.

2 Môse lale ésulane ya aluk é nga
bo Cana ya Galilée; nyia Jésus a
mbe wôé: 2 ane be nga bañete Jésus,
a beyé'é bé, be zu ésulane ya aluk.
3 Eyoñ vin é nga man, nyia Jésus a
nga jô nye na, Be nji fe beta bi vin.
4 Ane Jésus a nga jô nye na, A
minga, bia wo bi ne za ajô? éyoñe
jam é ngenan te kpwan. 5 Nyia wé
a nga jô bebo bisaé na, Jam ese a jô
mia, bo'ane de. 6 Minka'a meko'o
misaman mi nga tele wôé, mmie
Bejuif be nga bo be tuni' bebien,
minka'a mite nka'a wua ô mbe bemé-
trète bebaé, nge bemétrète bela. 7
Jésus a nga jô be na, Jala'ane minka'a
mendim. Ane be nga jalé mie ne lut!
8 Ane a nga jô be na, Bietan éyoñe
ji, mi ke ve mie bidii. Ane be nga
biet, a ke liti. 9 Eyoñ mie bidii a
nga tye'e mendim, éyoñe te me nto
vin, émien te yem mfa' é nga so
(ve bebo bisaé be nga biete mendim
be nga yem), mie bidii a nga loene
môt a nga lu'u minga, 10 a jô nye
na, Môt ase a taté telé vin é ne mvaé
tawôlô yôp; éyoñ bôt be maneya nyu
abui, wôna a telé vin é ne te dañ
mvaé: ve wo wo ate naane vin é ne
mvaé azukui éyoñe ji. 11 Bitua bi
mam Jésus a nga bo, ji ya Cana ya
Galilée, nje a nga taté bo, ajô te nde
a nga liti bôt ngule jé; ane beyé'é
be nga buni nye.

12 Eyoñ jam ete e nga man, ane
a nga ke Capernaoum, ba nyia wé
a bobenyañe bé a beyé'é bé; be nji
tabe wôé melu abui.

13 Pâque ya Bejuif é mbe bebé,
ane Jésus a nga ke Jérusalem. 14
Ane a nga ke temple été, a koé bôt
be kuane binyaka, a mintômba, a
bezum, a bôt be folane moné, be to si:
15 ane a nga bo nkasa minko, a
titane biôm bise, mintômba a binyaka,
bi kôlô temple été; ane a nga kute
moné bôt be nga folane si, a sô'ôlô
betawôlô bap; 16 ane a nga jô bôt be
nga kuane bezume na, Va'ane biôm
bi; te boan nda ésa wom nda akum.
17 Beyé'é be nga simesan ane e mbe
ntilane na, Amu me adañe nye'e nda
jôé, ajô te de aye wôé ma. 18 Ajô
te Bejuif be nga kobô, a jô nye na,

Wo aliti bia za ndem, amu wo abo
mam ma? 19 Jésus a nga yalan a
jô be na, Tyamane temple nyô, me
aye fe beta lôñe nye melu mela. 20
Ajô be Bejuif be nga jô na, Be nga
lôñe temple nyô mimbu mewôm me-
nyin a misaman, ye wo aye lôñe nye
melu mela? 21 Ve a nga kobô ajô
temple ya nyôle jé. 22 Ajô te éyoñ
a nga wômô soñ, beyé'é bé be nga
simesan ane a nga jô ajô te; ane be
nga buni ntilane ya kalate Zambe,
a ajô Jésus a nga jô.

23 Eyoñ a nga to pâque Jérusalem,
melu be nga bo ésulane bidi, bôt abui
be nga buni jôé dé, éyoñ be nga yene
beta be mam a nga bo. 24 Ve
Jésus a nga tabe be ntye, amu a nga
yeme minlem mi bôte bese, 25 amu
a nji jeñe môt a kate nye foé ajô bôt;
amu émien a nga yeme mam me ne
bôte minlem été.

3 A mbe môte ya Pharisien, a mbe
jôé na Nicodème, évete ya Bejuif:
2 nnye ate a nga zu be Jésus alu, a
jô na, A Rabbi, bi ayeme na ô ne
ñye'ele bôt ô nga so be Zambe; amu
te ke môt a ne ngule ya bo beta be
mam ane wo abo, ve Zambe a to be
nye. 3 Jésus a nga yalan a jô nye
na, Me abele fo'o ane me ajô wo na,
Môt a se ngule ya yen ayoñe Zambe,
ve beta bialé. 4 Nicodème a nga jô
nye na, Môt a nto nnôm a ne ngule
ya beta bialé aya? ye a ye beta bulan
abume nyia, a bialé? 5 Jésus a nga
yalan a jô na, Me abele fo'o ane me
ajô wo na, Nge môt a bo te bialé a
mendim a Nsisim, a se ngule ya ke
ayoñe Zambe. 6 Jôm je abialé a
minsôn, nje é ne minsôn; jôm je
abialé a Nsisim, nje é ne nsisim. 7
Te semé amu me ate jô wo na, Mi
ayiane beta bialé. 8 Evuñulu je avuñ
vôm je anye'e, wo awô'ô je éduñ, te
yeme je mfa'a je aso a mfa'a je ake:
nalé fe môt ase a bialé a Nsisim a né.
9 Nicodème a nga yalan a jô nye na,
Mam ma me ne ngule ya bo aya?
10 Jésus a nga yalan a jô nye na,
Ye ô ne ñye'ele bôte ya Israël, te
yeme mam mete? 11 Me abele fo'o
ane me ajô wo na, Bi akobô mejô
bi ayem, a kate mam bi nga yen; mi
te buni mejô bi akat. 12 Nge me
nga kate mia mame ya si nyô, mi te
buni, mi aye buni aya nge me akate
mia mame ya yôp? 13 Môt a nji
bete yôp été, ve nyô a nga so yôp,
nnye a ne Mone môt a ne yôp. 14
Ane Moïse a nga bete nyo fé été, nalé
fe Mone môt a yiane betebane yôp;
15 ajô te nde bôte bese môt a buni
nye a ye tabe ényiñ ya melu mese.

16 Amu beta nye'an, Zambe a
nga nye'e bôte ya si nyô, a nga lôm
atyi'i Mone dé, ajô te bôte bese môt
a buni nye, *a* ye jañ, ve tabe ényiñ
ya melu mese. 17 Amu Zambe a
nji lôme Mone wé si nyô, amu na a
ve bôte mekua; ve amu na bôte ya
si nyô be aye tabe ényiñ ya melu mese
amu nye. 18 Môt a buni nye a
nji fe bo ajô: môt a bo te buni nye a
ne ajô éyoñe ji, amu a nji buni jôé
atyi'i Mone Zambe. 19 Ajô te e ne
na, éfufup é nga zu si nyô, ane bôt
be nga nye'e dibi, te nye'e éfufup:
amu mam be nga bo me mbe abé.
20 Amu môt ase a bo abé a vini
éfufup, te zu vôm éfufup é né, mam
a nga bo me za ve nye mekua. 21
Ve môt a bo benya mame, nnye a
zu vôm éfufup é né, amu a kômbô
bôt be yeme na, mam a nga bo, a
nga bo me a ngule Zambe.

22 Mam mete me maneya, ane
Jésus ba be beyé'é bé be nga ke si ya
Judée; ane ba be be be nga tabe vôm
ate, ane a nga baptizô bôt. 23 Jean
fe a nga baptizô bôt Ēnon bebé Salim,
amu mendim abui me mbe wôé: ane
bôt be nga ke baptizôban. 24 Eyoñe
te Jean a ngenan te ke nda mimbôk.
25 Ane beyé'é be Jean a mone Bejuif
be nga sôane bisô ajô ntunane menyô.
26 Ane be nga ke vôm Jean a nga to,
a jô nye na, A Rabbi, môt ate, mia
nye mi nga to Jourdain yat, ô nga
kañete ajô dé, a baptizô bôt, a bôte
bese be ake be nye. 27 Jean a nga
yalan a jô na, Môt a nji bo ngule ya
nyoñe jôm, ve Zambe a ve nye je, é
so'o yôp. 28 Miabebien mi ayem ane
me nga jô mia na, Me nji bo Christ,
me nga zu nye nlôman ôsu. 29 Môt
a bili mbom, émien a ne nnôm; môt
a ne mvôé nnôm, a tebe a wô'ô nye,

a dañe wô'ô mvaé amu a wô'ô tyiñe
nnôm: ava'a dam e jaéya amu ajô di.
30 Nnye a yiane nenenen, ve ma me
ayiane wulawulan.
31 Môt a so yôp a dañe bôte bese:
môt a so si nyô, a ne fo'o ve môte ya
si nyô, a kobô mejô ya si nyô: môt
a so yôp, a dañe bôte bese. 32 Mam a
maneya yen a wôk, mme a kañete bôt;
te ke môt a buni mejô mé. 33 Môt
a maneya buni mejô mé, nnye a
memeya na Zambe a ne nya ajôô.
34 Amu môt Zambe a nga lôm, nnye
a kobô mejô me Zambe: amu a ve
Nsisime wé, te lañ. 35 Esa a nye'e
Mon, ane a nga ve nye mam mese mo.
36 Môt a buni Mon, nnye a ne ényiñ
ya melu mese; ve môt a bo te wô'ô
Mon, *a* ye yen ényiñ ya melu mese,
Zambe a ye bo ve yaa ajô dé.

4 Ajô te éyoñ Tate a nga yem ane
Bepharisien be nga wô'ô na Jésus
a bili beyé'é abui a baptizô be, a
dañe Jean 2 (akôsa bo Jésus émien a
nji baptizô bôt, ve beyé'é bé be nga bo),
3 a nga kôlô Judée, a beta ke Galilée.
4 Ane a nga yiane lôte Samarie. 5
Ane a nga kui nlame ya Samarie ô
mbe jôé na Sychar, ô mbe bebé éfuse
si Jacob a nga ve Joseph mone wé:
6 anjeñe Jacob e mbe wôé. Jésus a
nga ju'u dulu, ane a nga tabe si mfôm
anjeñ. Eyoñe te é mbe bebé mewolo
mesaman. 7 Minga ya Samarie a
nga zu lape mendim: ane Jésus a nga
jô nye na, Nyu'u me mendim. 8 Amu
beyé'é bé be nga ke kuse bidi nlam.
9 Ajô te minga ya Samarie a nga jô
nye na, O ne mone Bejuif, wo aja'é
me, minga ya Samarie, mendim amu
jé? (Amu Bejuif ba be bôte ya Sa-
marie be ne te fulane mam.) 10
Jésus a nga yalan a jô nye na, Nge
wo ate yem mveane Zambe, a yeme
fe môt a jô wo na, Nyu'u me mendim,
a ne za; ve wo ate ye ja'é nye, ve
nnye fe a te ve wo mendim me ne
ényiñ. 11 Ane minga ate a nga jô
nye na, A Tat, ô nji bo jôme ya biete
mendim, anjeñ e ne édo'o si été:
mendime ya ényiñ ô bili me aso vé?
12 Ye wo adañ ésa wongan Jacob,
nnye a nga ve bia anjeñe di, émien
a nga nyu fe de, a bone bé, a biyem
bié? 13 Jésus a nga yalan a jô nye
na, Môt ase a nyu mendime ma a
ye beta wô' évé: 14 ve môt a nyu
mendim me aye ve nye, *a* ye fe wô'
évé; ve mendim me aye ve nye me
aye bo nye anjeñ nlem été, a ve nye
ényiñ ya melu mese. 15 Ane minga
ate a nga jô nye na, A Tat, va'a me
mendim mete, me bo te fe wô' évé,
te fe zu ôyap nne a lape mendim.
16 Jésus a nga jô nye na, Kele' loene
nyo nnôm, a zu nne. 17 Minga ate
a nga yalan a jô nye na, Me nji bo
nnôm. Jésus a nga jô nye na, Wo
abele fo'o ane wo ajô na, Me nji bo
nnôm: 18 amu ô nga to beyôm
betan: a môt ô bili éyoñe ji, a nji bo
nyo nnôm: wo abele fo'o ajô te. 19
Minga ate a nga jô nye na, A Tat,
me yemeya na ô ne nkulu mejô. 20
Betate bangan be nga kañe Zambe
nkôle wu; ve mia mi ajô na, Jérusalem
a ne vôm bôt be ayiane kañe Zambe.
21 Jésus a nga jô nye na, A minga,
buni'i ma, melu me aye bo, éyoñ mi
aye kañe Zambe, sa nkôle wu, sa ke
Jérusalem. 22 Mi akañe jôm mi
ne te yem: bia bi akañe jôm bi ayem;
amu ényiñ je aso Bejuif. 23 Ve
awolo de aye bo, nde de atatê éyoñe
ji, éyoñ bôt be atu'a kañ, be aye kañ
Esa a nsisim a benya mejôô: amu Esa
a kômbô bôt be ne aval ete be kañe
nye. 24 Zambe a ne Nsisim: a bôt
be akañe nye, be ayiane kañe nye a
nsisim a benya mejôô. 25 Minga
ate a nga jô nye na, Me ayeme na
Messie a ye so (be aloene nye na
Christ): éyoñ a ye so, a ye kate bia
mejô mese. 26 Jésus a nga jô nye
na, Me ate nyô, me akobô wo.
27 Eyoñe te beyé'é bé be nga zu;
ane be nga semé amu a nga kobô
minga; ve môt a nji jô na, Wo asili
nye jé? nge na, Wo akobô nye a jé?
28 Ane minga ate a nga li'i nka'a
mendim, ane a nga ke nlam, a jô
bôte na, 29 Za'a yenane môt a te
kate me mam mese me nga bo: ye
nnye a ne bo Christ? 30 Ane be nga
kôlô nlam, a ke vôm a nga to. 31
Eyoñ be ngenan te so, beyé'é bé be
nga ye'elane nye, a jô na, A Rabbi,
ja'a bidi. 32 Ve a nga jô be na, Me

ne bidi ya di mi te yeme bie. 33 Ajô
te beyé'é bé be nga jô bebiene na, Ye
môt a te zu ve nye jôme ya di? 34 Jésus
a nga jô be na, Bidi biam bi ne na,
me bo mam môt a nga lôme ma a
nye'e, a mane fe ésaé jé. 35 Ke mi
ajô na, A li'iya ngon captive, wôna
bôt be aye va bidi mefup? ve ma me
ajô mia na, Beta'ane mis, mi lôbô
mefup, bidi bi maneya kôt, be ayiane
va bie. 36 Môt a va bidi, nnye a
nyoñe ma'an, a kôane fe bibuma ya
ényiñ ya melu mese; nalé fe môt
a miase fes a môt a va bidi, bebaé be
aye vak avale da. 37 Amu nkana ô
ne zôsô ajô di na, Wua a miasek,
mfe a kô'an. 38 Me nga lôme mia
mi va bidi vôm mi nga bo te bo ésaé:
bôte befe be nga taté bo ésaé, a mia
mi nga fubu été.

39 Bôt abui ya Samarie be nga to
nlam ôte be nga buni nye amu mejô
minga a nga kate be foé na, A te kate
ma mam mese me nga bo. 40 Eyoñ
bôte ya Samarie be nga zu vôm a
nga to, be nga bu'u nye a tame tabe
nlame wop: ane a nga tabe wôé melu
mebaé. 41 Bôte befe abui be nga
buni amu mejô mé; 42 ane be nga
jô minga ate na, Eyoñe ji bi abuni,
sa amu ô nga kate bia: ve amu bia-
bebien bi maneya wôk, a yeme na
nyina fo'o a ne Nyi bôte ya si nyô.

43 Melu mete mebaé me lôteya,
ane a nga kôlô vôm ate a ke Galilée.
44 Amu Jésus émien a nga jô na,
Nkulu mejô a nji bo duma si jé émien.
45 Eyoñ a nga kui Galilée, bôte ya
Galilée be nga nyoñe nye, amu be
nga yene mam mese a nga bo Jérusa-
lem éyoñ a nga to ésulan: amu be
mbe ésulan éte.

46 Ane a nga beta ke Cana ya
Galilée, vôm a nga kôñelane mendime
vin. Evet njô bôt é mbe wôé, mona
fame wé a nga ya'a a to Capernaoum.
47 Eyoñ a nga wô'ô na Jésus a soya
Judée, a nto Galilée, a nga ke vôm
a nga to, a ye'elane nye na a ke saé
nye mon; amu a nga ye wu. 48 Ane
Jésus a nga jô nye na, Nge mi te
yene beta be mam a mame ya semé,
mi te buni. 49 Ane évet éte é nga
jô nye na, A Tat, za' avô, mon a
za me wu. 50 Jésus a nga jô nye na,
Kele' wo ake; mone wôé a nyiñeya.
Môt ate a nga buni mejô Jésus a nga
jô nye, ane a nga ke. 51 A ngenan
a kelek, ane bebo bisaé bé be nga zu
tôbane nye, a jô nye na, Nyo mon a
nyiñeya. 52 Ane a nga sili be na,
A nga taté bo mvo'é éyoñ éyé? Ane
be nga jô nye na, Angô'é mewolo
zañbwa ayôñ e nga mane nye nyô.
53 Nalé ésa a nga yeme na, awolo te
e mbe awolo Jésus a nga jô nye na,
Nyo mon a nyiñeya: ane émien a
nga buni a bôte bese ya nda jé. 54
Dina e ne beta jame baa Jésus a
nga bo éyoñ a nga so Judée, a ke
Galilée.

5 Mam mete me maneya, ane ésu-
lane ya Bejuif é nga bo; ane Jésus
a nga ke Jérusalem.

2 Ebata é ne Jérusalem, bebé mbé
mintômba mi nga bo mi nyi'i, nkobô
Hébreu be alo je na Beth-hesda, vôm
ate a ne mimbala'a si mitan. 3 Mi-
nkôkon abui mi nga bô mimbala'a si,
a mindindim, a miñyeyem, a bôt be
nga to minkôt. 5 Môt éziñ a mbe
wôé a nga kone mimbu mewôm mela
a mwom. 6 Eyoñ Jésus a nga yene
nye a bô, a yeme na a nga to nalé
melu abui, a nga jô nye na, Ye wo
akômbô bo mvo'é? 7 Nkôkon ôte ô
nga yalane nye na, A Tat, me nji bo
môt a ke me ébata éyoñ mendim me
afô'ôsan: ve éyoñ me ngenan me
kelek, môt mfe a viane ke me ôsu.
8 Jésus a nga jô nye na, Kôlô'ô si, ô
to'é énoñe jôé, a wulu. 9 Ane môt
ate a nga ji'a bo mvo'é, a to'é énoñe
jé a wulu.

Môs ôte ô mbe môse sondô. 10
Ajô te Bejuif be nga jô môt a nga
sabane na, Den a ne môse sondô, wo
atyam atiñe Zambe éyoñ wo ato'é
énoñe jôé. 11 Ane a nga yalane be
a jô na, Môt a te saé ma, nnye a te
jô me na, Toké' énoñe jôé ô ke. 12
Be nga sili nye na, Môt a te jô wo na,
Toké' énoñe jôé, ô wulu, a ne za? 13
Ve môt a nga saban a nji yeme môt
a nga saé nye; amu Jésus a nga kôlô,
a ékôane bôt é nga to vôm ate.
14 Mejô mete me maneya, ane Jésus
a nga koé nye temple été, a jô nye na,

Tame yen, ô nto mvo'é: te beta bo
mam abé, jam de adañ abé e za zu
be wo. 15 Môt ate a nga kôlô, a
kate Bejuif na, Môt a te saé ma a ne
Jésus. 16 Ajô te Bejuif be nga kpwe'-
ele Jésus, amu a nga bo mam mete
môse sondô. 17 Ane Jésus a nga
yalane be a jô na, Esa wom a nga bo
ésaé azukui éyoñe ji, me ke me abo
ésaé. 18 Ajô te Bejuif be nga dañe
kômbô wôé nye, sa amu a nga tyame
môse sondô étam, ve amu a nga jô
fe na, Zambe a ne Esa wom, a bo
émien ba Zambe nté wua.

19 Ane Jésus a nga yalan a jô be
na, Me abele fo'o ane me ajô mia na,
Mon a nji bo ngule ya bo jam étam,
ve mam a wô'ô yen Esa a bo'ok: amu
mam mese a bo, mam mete fe Mon a
bo. 20 Amu Esa a nye'e Mon, a
liti nye mam mese émien a bo: a
ye liti nye mam me adañe mam ma,
nalé mi aye semé. 21 Amu aval
ane Esa a wômôlô mimbim a ve mie
ényiñ, nalé fe Mon a ve ényiñ bôt a
nye'e a va'ak. 22 Amu Esa te tyi'i
môt ajô, ve a nga ve Mon ntyi'ane
mejô ôse; 23 nalé bôte bese be aye
ve Mon duma, ane be ave Esa duma.
Môt a bo te ve Mon duma, a bo fe
te ve Esa a nga lôme nye, duma.
24 Me abele fo'o ane me ajô mia na,
Môt a wô' ajô dam, a buni môt a
nga lôme ma, a ne ényiñ ya melu mese,
a ye nyoñe mekua, a kôlôya awu, a
nyiñeya. 25 Me abele fo'o ane me
ajô mia na, Awolo de aye bo, nde de
atate éyoñe ji, éyoñ bôt be maneya
wu be aye wô'ô tyiñe Mone Zambe;
ba be aye wô'ô je, mbe be aye nyiñ.
26 Amu aval ane Esa a ne ényiñ
nyôle jé émien, aval ete fe a nga ve
Mon ényiñ nyôle jé: 27 a nga ve
fe nye ngule ya tyi'i mejô, amu a ne
mone môt. 28 Te seman ajô di: amu
awolo de aye bo, éyoñ bôte bese be
ne mesoñ be aye wô'ô tyiñe jé, 29
be aye so; ba be nga bo mvaé, be aye
wômô a nyiñ; ba be nga bo abé, be
aye wômô a nyoñe mekua.

30 Mamien me nji bo ngule ya bo
jam: me atyi'i mejô ane me awôk:
ntyi'ane mejô wom ô ne zôsô; amu me
nji jeñe mam me anye'e, ve mam môt
a nga lôme ma a nye'e. 31 Nge me
akañete mejô mam mamien, wôna
mejô me akañete me nji bo benya
mejôô. 32 Môt mfe a kañete ajô
dam; me ayeme na mejô a kañete
ajô dam me ne benya mejôô. 33 Mi
maneya lôme bôt be Jean, ane a nga
kañete benya mejôô. 34 Nkañetan
be nga kañete ajô dam ô nji bo
nkañetane ya bôt: ve me ajô mejô ma,
amu me ayi na mi aye yen ényiñ.
35 Nnye a mbe lampe a yôñôk a ve
éfufup; mi nga kômbô vak a tabe
éfufupe jé ôbe nté. 36 Ve nkañetan
me bili wo adañe wu Jean a nga kañete
ajô dam; amu mam Tate a nga ve
ma me bo, mme mete me abo, mam
mete me akañete ajô dame na, Tate
a nga lôme ma. 37 Tate a nga lôme
ma, nnye fe a nga kañete ajô dam.
Melu mese mi nji wô'ô tyiñe jé, nalé
fe te yene nyôle jé. 38 Mejô mé me
nji tabe mia minlem été: amu mi
nji buni môt a nga lôm. 39 Mi
afombô mejô ya kalate Zambe, amu
mi asi'a ko na mi aye yen ényiñ ya
melu mese été; mejô mete mme me
akañete ajô dam; 40 ve mia mi nji
nye'e mi za'a be ma, a yen ényiñ.
41 Me nji nyoñe duma de aso bôt.
42 Ve me ayeme mia, nye'ane Zambe
ô nji bo minlem mienan. 43 Me
soya jôé Esa wom, mi te buni ma:
nge môt mfe a ye zu jôé dé émien,
nnye mi aye buni. 44 Mia mi
anyoñe duma de aso be miabebien, te
jeñe duma de aso be Zambe a ne ve
wua, mi ne ngule ya buni aya? 45
Te si'a ko na me aye bo'olô mia be
Tate: môte wua a bo'olô mia, Moïse
nnye mi nga to nye ndi minlem. 46
Amu nge mi nga buni Moïse, ve mi
nga buni fe ma; amu a nga tili ajô
dam. 47 Nge mi abo te buni mejô
a nga tili, mi aye buni mejô me akobô
aya?

6 Mejô mete me maneya, ane Jésus
a nga kôlô, a ke ato'o ya Galilée
yat, e ne jôé na Tibériade. 2 Ane
bôt abui be nga tôñe nye, amu be
nga yene beta be mam a nga bo
minkôkon. 3 Ane Jésus a nga ke
nkôle yôp a tabe si wôé, ba be beyé'é
bé. 4 Pâque, é ne ésulane ya Bejuif,

é mbe bebé. 5 Ane Jésus a nga bete
mis, a yene bôt abui be za'a vôm a nga
to, ane a nga jô Philippe na, Bi aye
kuse bidi bôte ba be aye di vé? 6 A
nga jô ajô te a ve'ele nye: amu émien
a nga yem ane a ye bo. 7 Philippe
a nga yalane nye na, Abime fembé
môt a ye kus a franc mintete mibaé,
te yiane be, môt ase a nyoñe ve tyô-
tyoé. 8 Beyé'é bé, môte wua a mbe
jôé na André, monyañe Simon Pierre,
a nga jô nye na, 9 Mona fam a ne
va, a bili mimamane mi fembé mitan
a kos ébaé: biôm bina bi aye bo aya,
bôte ke abim a va? 10 Jésus a nga
jô na, To'ane bôte si. Obut abui ô
mbe vôm ate. Befam be nga tabe si
be mbe bebé betoyini betan. 11 Ane
Jésus a nga nyoñe mimamane mi
fembé; éyoñ a nga mane ye'elane
Zambe, ane a nga ve bôt be nga to
si; ane a nga ve fe be kos abim be
nga nye'e. 12 Eyoñ be nga jaé, a
nga jô beyé'é bé na, Kô'an afufus de
ate buk, jôm te wu ntuk. 13 Ane be
nga kôan afufuse mimamane mi fembé
é nga buk éyoñ bôt be nga mane di,
a jalé minkoé awôm a mibaé. 14 Ajô
te, éyoñ bôt be nga yene beta jam a
te bo, be nga jô na, Nyina a ne fo'o
nkulu mejô be nga jô na a ye zu
si nyô.

15 Eyoñ Jésus a nga yene bôt be
ye'e zu nyoñe nye a ngu, a telé nye
njô bôt, ane émien a nga kôlô a ke
nkôl étam.

16 Eyoñ ngô'é é nga bo, ane beyé'é
bé be nga ke atok; 17 ane be nga ke
éfunga, be ye'e dañ atok a ke Caper-
naoum. Eyoñe te dibi e nga bo,
Jésus a ngenan te koane be. 18 Ato'
e nga taté fô'ôsan amu beta évuñulu
a nga vuñ. 19 Eyoñ be nga mane
ful éfunga nta môt a wulu mebo awolo
da nge mebaé, be nga yene Jésus a
wulu' ato'o yôp a za'a bebé éfunga:
ane be nga ko woñ. 20 Ane a nga jô
be na, Me le; te koane woñ. 21 Ajô
te be nga me'ete a nyoñe nye éfunga
été: atemeteme na éfunga é kuiya
kindik vôm be nga ke.

22 Alu da e lôteya ane ékôane bôt
é nga tele ato'o yat é nga yene na,
éfunga éfe é nji bo wôé, ve éfunga jia
étam, a yeme fe na Jésus a nji ke
éfunga beyé'é be nga ke, ve beyé'é
bé nga kôlô étam 23 (ve bifunga
bife bi nga so Tibériade, bi nga zu
vôm be nga di bidi éyoñ Tate a nga
ve akéva): 24 éyoñ ékôane bôt éte
é nga yene na Jésus ba be beyé'é bé
be nji bo wôé, bebien be nga ke
bifunga été, a ke Capernaoum, a jeñe
Jésus. 25 Eyoñ be nga yene nye
ato'o yat, be nga jô nye na, A Rabbi,
wo ate zu nne éyoñ évé? 26 Jésus a
nga yalane be a jô na, Me abele fo'o
ane me ajô mia na, Mi ajeñe ma, sa
amu mi nga yene beta be mam, ve
amu mi nga di mimamane mi fembé, a
jaé. 27 Te boane bisaé ajô bidi bi
aye wu ntuk, ve ajô bidi bi aye tabe
ényiñ ya melu mese, mbie Mone môt
a ye ve mia: amu Esa, a ne Zambe,
a nga ve nye ngu, nje bôt be aye yeme
na a ne Mone Zambe. 28 Ajô te
be nga jô nye na, Bi ayiane bo jé bi
aye bo bisaé bi Zambe? 29 Jésus a
nga yalan a jô be na, Esaé Zambe é
ne na, mi buni môt a nga lôm. 30
Ane be nga jô nye na, Za jam wo abo
e ne ndem, bi aye yene de a buni wo?
jé wo abo? 31 Betate bangan be
nga di manne fé été; ane e ne ntilane
na, A nga ve be bidi bi so'o yôp be di.
32 Ajô te Jésus a nga jô be na, Me
abele fo'o ane me ajô mia na, Sa
Moïse a nga ve mia bidi bi nga so
yôp; ve Tate wom a ve mia benya
bidi bi aso yôp. 33 Amu bidi Zambe
a ve, mbie bi aso yôp a ve bôte ya
si nyô ényiñ. 34 Ajô te be nga jô
nye na, A Tat, va'a bia bidi bite melu
mese. 35 Jésus a nga jô be na, Ma
me ne bidi ya ényiñ: môt a zu be ma,
a ye wô'ô zaé, môt a buni ma, *a* ye
wô' évé. 36 Ve me nga jô mia na,
mi yeneya ma, ve mi ngenan te buni.
37 Bôte bese Tate a ve ma, be aye
zu be ma; môt a zu be ma, me *a*ye
titane nye. 38 Amu me nga so yôp,
sa na me bo mam me anye'e, ve mam
môt a nga lôme ma a nye'e. 39
Jam môt a nga lôme ma a nye'e e
ne na, bôte bese a nga ve ma, me te
dimeli môte wua ya été, ve me aye
wômôlô be bese alu de aye su'ulan.
40 Amu jam Esa wom a nye'e e

ne na, môt ase a yene Mon, a buni
nye, a ye tabe ényiñ ya melu
mese; nnye me aye wômôlô alu de
aye su'ulan.
41 Ajô te Bejuif be nga kobô nye
menyiñ, amu a nga jô na, Ma me ne
bidi bi aso yôp. 42 Ane be nga jô
na, Ke nyina a ne Jésus, mone Joseph,
bi ayem ésa ba nyia? éyoñe ji a jô na,
Me soya yôp, aya? 43 Jésus a nga
yalan, a jô be na, Miabebien, te
kobane menyiñ. 44 Môt a nji bo
ngule ya zu be ma, ve Tate a nga
lôme ma a dutu nye: nnye me aye
wômôlô alu de aye su'ulan. 45 E ne
ntilane kalate bekulu mejô na, Zambe
a ye ye'ele be bese. Môt ase a maneya
wô'ô mejô me aso be Tate, a yé'é
me, nnye a zu be ma. 46 Te ke môt
a nga yene Tate, ve nyô a nga so be
Zambe, nnye a nga yen Esa. 47
Me abele fo'o ane me ajô mia na, Môt
a buni, nnye a ne ényiñ ya melu mese.
48 Me ne bidi ya ényiñ. 49 Beéso
benan be nga di manne fé été, ane be
nga wu. 50 Bidi bi aso yôpe bi, nge
môt a di bie, *a* ye wu. 51 Ma me ne
bidi bi ne ényiñ été, mbie bi nga so
yôp: nge môt a di bie, a ye tabe
nnôm éto: ya, bidi me aye ve bi ne
minsône miam, me aye ve bie bôte
ya si nyô be nyiñ.
52 Ajô te Bejuif bebien be nga
sôane bisô, a jô na, Môte nyô a ne
ngule ya ve bia minsône mié, bi di
mie, aya? 53 Ajô te Jésus a nga jô
be na, Me abele fo'o ane me ajô mia
na, Nge mi abo te di minsône mi
Mone môt a nyu metyi mé, mi nji
bo ényiñ minlem été. 54 Môt a di
minsône miam a nyu metyi mam, a
ne ényiñ ya melu mese; me aye wô-
môlô nye alu de aye su'ulan. 55 Amu
minsône miam mi ne benya bidii, a
metyi mam me ne nya jômô ya nyu.
56 Môt a di minsône miam a nyu
metyi mam, nnye a to be ma, me fe
me to be nye. 57 Ane Tate a vee a
nga lôme ma, a ma me anyiñ amu
Tate; nalé fe môt a di ma, nnye fe
a ye nyiñ amu ma. 58 Bidi bi nga
so yôpe bi: bi nji bo bidi ane betate
be nga di, a wu; nge môt a di bidi
bi, a ye tabe nnôm éto. 59 A nga
kobô mejô mete nda Zambe, éyoñ a
nga ye'ele bôt Capernaoum.
60 Beyé'é bé abui, éyoñ be nga wô'
ajô te, be nga jô na, Ajô di e ne ayaé;
za a ne ngule ya wô'ô de? 61 Ve
Jésus a nga yem nleme wé na beyé'é
bé be nga wô' abé a kobô, ane a nga
jô be na, Ye mi akolé ôbak amu ajô
di? 62 Nge mi aye yene Mone môt
a kele' yôp vôm a nga taté tabe, mi
aye jô aya? 63 A ne nsisim ñwô wo
ave ényiñ; minsôn te bo jam mvaé:
mejô me maneya kobô mia me ne
nsisim a ényiñ. 64 Mi to va, bevo'o
be ne te buni. Amu aso atata'a Jésus
a nga yeme ba be nga bo te buni, a
nyô a ye koñe nye. 65 Ane a nga
jô na, Amu ajô di me ate jô mia na,
te ke môt a ne ngule ya zu be ma, ve
Tate a ve nye ngul éte.
66 Ajô te beyé'é bé abui be nga
tabe si, te fe beta wulu nsamba wé.
67 Ane Jésus a nga jô beyé'é awôm
a bebaé na, Ye mia fe mi aye kôlô.
68 Simon Pierre a nga yalane nye
na, A Tat, bi aye ke be za mfe? wo
ô bili mejô ya ényiñ ya melu mese.
69 Bi buniya a yeme fe na ô ne
Mbamba Môte ya Zambe. 70 Ane
Jésus a nga yalan a jô be na, Ke me
nga tope mia bôt awôm a bebaé,
môte wua a ne été a ne Satan? 71
Eyoñe te a nga kobô ajô Judas, mone
Simon Iscariot, amu nnye a ye koñe
nye, a to fe môte wua ya beyé'é awôm
a bebaé.

7 Mam mete me maneya, ane Jésus
a nga ke a wulu minlam mi ya
Galilée: a nji kômbô ke a wulu
minlam mi ya Judée, amu Bejuif be
nga kômbô wôé nye. 2 Ane ésulane
ya Bejuif, é mbe ésulan be nga bo be
tabe'e bibem, é mbe bebé. 3 Ane
bobenyañ be nga jô nye na, Kôlô'ô va,
ô ke Judée, nalé beyé'é bôé be aye
yene mam wo abo. 4 Amu te ke
môt a bo jam asoé, émien a kômbô
na bôt be tu'a yene nye. Nge wo
abo mam ma, liti'i bôte ya si nyô
womien. 5 Amu akôsa bo bobenyañe
bé be nji buni nye. 6 Ane Jésus a
nga jô be na, Eyoñe jam é za bo'ok;
ve éyoñe jenan je abo melu mese.
7 Bôte ya si nyô be nji bo ngule ya

vini mia; ve ma be avini, amu me
akañete ajô dape na, mam be abo me
ne abé. 8 Kelan ésulan: me nji
kômbô ke ésulane ji; amu éyoñe jam
é ngenan te kpwan. 9 A maneya jô
be mejô mete, ane a nga li'i a to
Galilée.
10 Ve éyoñ bobenyañe bé be nga
mane ke ésulan, nnye fe a nga ke,
te ye bôt be lô, ve ane asoé. 11 Ane
Bejuif be nga jeñe nye ésulan, a jô
na, A ne vé? 12 Ane bôt abui be
nga to ésulan be nga dañe kobô me-
nyiñ ajô dé: bevo'o be nga jô na, A
ne môte ya zôsô; bevo'o na, Sa nalé,
a yale bôt zene fe. 13 Ve môt a nji
kobô ajô dé atan, amu be nga ko
Bejuif woñ.
14 Eyoñ ésulan é nga kui ézezañ,
Jésus a nga ke temple a ye'ele bôt.
15 Ajô te Bejuif be nga semé, a jô
na, Môte nyô a yeme kalate aya, amu
a nji yé'é? 16 Ane Jésus a nga yalane
be, a jô na, Mejô me aye'ele me nji
bo mejô mam, ve mejô môt a nga
lôme ma. 17 Nge môt a kômbô bo
ane a nye'e, wôna a ye yeme mam me
aye'ele, nge me ne mejô me Zambe,
nge mejô mam. 18 Môt a kobô ajô
dé émien, a jeñe duma dé émien: ve
môt a kômbô duma môt a nga lôme
nye, môt ate a ne zôsô, jam e ne
ékotekot e nji bo be nye. 19 Ke
Moïse a nga ve mia metiñe me Zambe,
akôsa bo nalé mi to va, te ke môte
wua a ba'ale metiñe mete? Mi akô-
mbô wôé me amu jé? 20 Bôt be
nga to ésulan be nga yalane na, Wo
ô ne mbia nsisim: za a kômbô wôé wo?
21 Jésus a nga yalan a jô be na, Me
nga bo jame da, nde mia bese mi
asemé. 22 Moïse a nga ve mia atiñ
ya tyi'ibane metye (sa na ajô te e
nga so be Moïse, ve bemvamba); a
môse sondô mi atyi'i môt atye. 23
Nge môt a tyi'iban atye môse sondô
amu atiñe Moïse e za tyamé; ye mi
ayaa ma, amu me nga bo môt mvo'é
môse sondô? 24 Te tyi'ane mejô
ane mi lô, ve tyi'i ntyi'an ô ne zôsô.
25 Ajô te bôte ya Jérusalem bevo'o
be nga jô na, Ke môt be akômbô wôé
nyô? 26 Tama yenan, a kobô vôm
bôt be to, be te jô nye ajô. Ye bejô
bôt be ayeme fo'o na nyina a ne
Christ? 27 Ve bia bi ayeme môte
nyô, vôm a nga so: ve éyoñ Christ a
ye so, te ke môt a ye yem mfa' a ye
so. 28 Ajô te Jésus a nga kobô
tyiñe yôp temple été, a ye'ele bôt, a
jô na, Mi ayeme ma, mi ayeme fe
mfa'a me nga so; me nji zu amu ajô
dam, ve nyô a nga lôme ma a ne zôsô,
mi ne te yeme nye. 29 Ma me
ayeme nye, amu me nga so be nye,
nnye a nga lôme ma. 30 Ajô te be
nga kômbô bi nye: ve te ke môt a
nga nambe nye a mo, amu éyoñe jé
é za kpwa'an. 31 Bôt be nga to
ésulan, bevo' abui be nga buni nye;
ane be nga jô na, Eyoñ Christ a ye
so, ye a ye bo beta be mam a dañe
ma nyô a boya? 32 Bepharisien be
nga wô'ô bôt be nga to ésulan be
kobô'ô mejô mete menyiñ ajô dé; ane
bemie beprêtre a Bepharisien be nga
lôme bejô bôt be ke bi nye. 33 Ajô
te Jésus a nga jô na, Bia be mia bi
ngenan bi to ôbe nté, wôna me aye
ke be môt a nga lôme ma. 34 Mi
aye jeñe ma, te yene ma: vôm me aye
tabe, mi se ngule ya zu wôé. 35 Ajô
te Bejuif be nga jô bebiene na, Môte
nyô a ye ke vé, bi aye bo te yene nye?
ye a ye ke Bejuif be nga ke tabe si
ya Begrec, a ye'ele Begrec? 36 Za
aka' ajô a jô dina na, Mi aye jeñe
ma, te yene ma; a vôm me to, mi se
ngule ya zu?
37 A nga bo na, môs ésulan é nga
su'ulan, môs ôte be nga bo be dañe'
kañe Zambe, Jésus a nga tebe, a kobô
tyiñe yôp, a jô na, Nge môt a wô'
évé, a za'a nyu be ma. 38 Môt a
buni ma, asôé e ne ényiñ de aye so
nye abum été, ane e ne ntilane kalate
Zambe. 39 Ve a nga jô ajô di mfa'a
ya Nsisim, ñwô bôt be nga buni nye
be aye nyoñ: amu éyoñe te Nsisim ô
ngenan te so; amu Jésus a ngenan te
ke vôm be aye wumu nye. 40 Eyoñ
bevo'o be nga to ésulan be nga wô'ô
mejô mete, be nga jô na, Nyina a ne
fo'o nkulu mejô. 41 Bevo'o na,
Nyina a ne Christ. Ba bevo'o na,
Aya, ye Christ a ye so Galilée? 42
Ke e ne ntilane kalate Zambe na,
Christ a ye so mvoñe bôte David,

a ye so Bethléhem, nlam David a nga
to? 43 Nalé bôt be nga to ésulan
be nga kandane zañ amu ajô dé. 44
Bevo'o be nga ye bi nye; ve môt a
nji nambe nye a mo.
45 Ajô te bejô bôt be nga ke vôm
bemie beprêtre a Bepharisien be nga
to; ane be nga jô be na, Mi ate bene
zu nye a jé? 46 Bejô bôt be nga
yalane na, Môt a nji kobô ane môt
ate. 47 Ane Bepharisien be nga ya-
lane be na, Ye a yaleya fe mia zene
fe? 48 Ye bejô bôte bevo'o a Bepha-
risien be buniya nye? 49 Ve bôt be
ne ékôane ji, be adimi metiñe me
Zambe mbe be ne biyo'é. 50 Nico-
dème (môt a nga zu be nye melu
mvus, a mbe môte wua ya bôte bete)
a nga jô be na, 51 Ye metiñe mangan
me aliti bia na bi ve môte mekua,
te tame wô' ane a kat, nge yem ane a
bo? 52 Be nga yalan a jô nye na,
Wo fe, ye ô ne môte ya Galilée?
Tuka'a fombô, ô yeme na nkulu mejô
a nji so Galilée.

53 [Ane môt ase a nga ke nda jé:
8 1 ve Jésus a nga ke nkôle Beolivier.
2 Esala tyé a nga beta ke temple
été, ane bôte bese be nga ke vôm a
nga to; ane a nga tabe si, a ye'ele be.
3 Ane betili bekalate a Bepharisien
be nga zu minga, be nga koé a bo'o
mejian; éyoñ be nga telé nye bôte
zañ, 4 be nga jô nye na, A Nye'ele,
bi ate koé minga nyô a bo'o mejian.
5 Moïse a nga jô bia kalate metiñ
été na, bi lum aka'a môte di mekok:
wo ajô aya ajô dé? 6 Be nga kobô
nye nalé, a ve'ele nye, amu be nga
jeñ ajô ya bo'olô nye. Ve Jésus a nga
kumbu si, a tili metek a ônyu. 7
Ve éyoñ be nga jaé sili nye minsiii,
a nga nyokan, a jô be na, Mi tele va,
môt a ne te abé, nnye a ye taté lume
nye akok. 8 Ane a nga beta kumbu
si a tili metek a ônyu. 9 Eyoñ be
nga wô' ajô te, be nga kôlô wuwua,
ataté nyô a mbe mvendé, akekui bese
be nga mane ke: ane Jésus a nga li'i
étam, a minga, vôm ate. 10 Ane
Jésus a nga nyokan, a jô nye na, A
minga, be ne vé? ye môt a nji ve wo
mekua? 11 Nye na, A Tat, te ke
môt. Ane Jésus a nga jô na, Nalé
fe ma, me te ve wo mekua: kele' wo
ake; te fe beta bo abé melu ôsu.]

12 Ane Jésus a nga beta kobô be,
a jô na, Me ne éfufupe ya si nyô:
môt a tôñe ma, *a* ye wulu dibi, ve a
ye tabe éfufupe ya ényiñ. 13 Ane
Bepharisien be nga jô nye na, Wo
akate foé ajô dôé womien; foé jôé é
nji bo été. 14 Ane Jésus a nga yalan
a jô be na, Akôsa bo me akate foé
jam, foé jam é ne été; amu me ayeme
vôm me nga so, a vôm me aye ke;
ve mia mi te yeme vôm me nga so,
a vôm me aye ke. 15 Mi atyi'i mejô
mfa'a minsôn; me ne te tyi'i môt
ajô. 16 Nge me atyi'i môte mejô,
ntyi'ane wom ô ne zôsô; amu me nji
bo étam, ve bia Tate a nga lôme ma.
17 Metiñe menan me ne fe ntilane
na, mejô bôte bebaé be akat, me ne
été. 18 Mamien me akate foé jam,
a Tate a nga lôme ma, nnye fe a kate
foé ajô dam. 19 Ane be nga jô nye
na, Eso a ne vé? Jésus a nga yalane
na, Mi ne te yeme ma, te yeme fe
Esa wom: nge mi nga yeme ma, ve
mi nga yeme fe Esa wom. 20 A
nga kobô mejô mete vôm be nga ba'ale
akum, éyoñ a nga ye'ele bôt temple
été: te ke môt a nga bi nye; amu
éyoñe jé é ngenan te kpwan.
21 Ane a nga beta jô be na, Ma me
akôlô, mi aye jeñe ma, mi aye wu mam
abé menan été: vôm me aye ke, mi
se ngule ya zu wôé. 22 Ane Bejuif
be nga jô na, Ye a ye wôé émien? amu
a jô na, Vôm me aye ke, mi se ngule
ya zu wôé. 23 Ane a nga jô be na,
Mi nga so si; ma me nga so yôp: mi
ne bôte ya si nyô; me nji bo môte ya
si nyô. 24 Ajô te me ate jô mia na,
mi aye wu mam abé menan été: amu
nge mi te buni na me ne nye, mi aye
wu mam abé menan été. 25 Ajô te
be nga jô nye na, O ne za? Jésus a
nga jô be na, Ane me nga jô mia me
so'o so. 26 Me ne mejô abui me aye
kobô a tyi'i me ajô denan: ve môt a
nga lôme ma, nnye a ne zôsô; mejô
me nga wô'ô be nye, mme mete me
ajô bôte ya si nyô. 27 Ve be nga
bo te yeme na a kobô be ajô Esa.

28 Ajô te Jésus a nga jô na, Eyoñ mi
aye mane bete Mone môte yôp, éyoñe
te mi aye yeme na me ne nye, a yeme
fe na, me ne te bo jame da, ve ane
Tate a nga ye'ele ma, nalé me akobô
mejô ma. 29 Môt a nga lôme ma
a ne be ma; a nji li'i ma étam; amu me
abo mam a nye'e melu mese. 30
Eyoñ a nga jô mejô mete, bôt abui
be nga buni nye.

31 Ane Jésus a nga jô Bejuif be
nga buni nye na, Nge mi aba'ale
mejô mam melu mese, wôna mi ne
fo'o beyé'é bam; 32 mi aye yeme
benya mejôô, a benya mejôô me aye
bo mia beti. 33 Be nga yalane nye
na, Bi ne mvoñe bôt Abraham, bi
nji bo belo be môt: wo ajô na, Mi aye
bo beti, aya? 34 Jésus a nga yalane
be na, Me abele fo'o ane me ajô mia
na, Môt ase a bo abé a ne ôlo ya mam
abé. 35 Olo te tabe nda melu mese:
ve mon a tabe melu mese. 36 Ajô
te nge Mon a ye bo mia beti, mi aye
fo'o bo beti. 37 Me ayeme na mi
ne mvoñe bôt Abraham; akôsa bo
nalé mi akômbô wôé ma, amu mejô
mam me ne te yene vôme ya tabe mia
minlem été. 38 Me akobô mam me
nga yene be Tate: mia fe mi abo
mam mi nga wô'ô be éso wônan.
39 Be nga yalan a jô nye na, Abraham
a ne ésa wongan. Jésus a nga jô be
na, Nge mi ne bone be Abraham,
wôna mi aye bo mam me Abraham.
40 Ve éyoñe ji mi akômbô wôé ma,
môt a maneya kobô mia benya mejôô,
me nga wô'ô me be Zambe: Abraham
a nji bo nalé. 41 Mi abo mam me
éso wônan. Be nga jô nye na, Bi nji
bialé mejian; bi ne Esa wua, ve Zambe.
42 Jésus a nga jô be na, Nge Zambe
a ne Eso wônan, ve mi anye'e ma:
amu me nga so be Zambe, a me soya;
me nji zu amu mamien, ve amu a
nga lôme ma. 43 Mi abene wô' ane
me akôbô a jé? Ve amu mi nji bo
ngule ya wô'ô mejô mam. 44 Mi
ne bone be Satan éso wônan, mbia be
mam a nye'e, mme mi akômbô bo.
Emien a ne ñwôé bôt asoso atata'a,
a nji bo mam me ne zôsô, amu mam
me ne zôsô me nji bo nye nlem.
Eyoñ a kobô minsos, a kobô jôme
jé émien: amu a ne môte ya minsos,
a ne fe ésa minsos. 45 Ve amu me
akobô mejô me ne zôsô, mi ne te
buni ma. 46 Mia bôt mi to va, za a
ne liti na me nga bo abé? Nge me
akobô mam me ne zôsô, mi abene
buni ma a jé? 47 Môt a ne môte
ya Zambe, nnye a wô'ô mejô me
Zambe: amu ajô di mi ne te wô'ô me:
amu mi nji bo bôte ya Zambe. 48
Bejuif be nga yalan a jô nye na, Ke
bi akobô zôsô na ô ne môte ya Samarie,
ô ne fe mbia nsisim. 49 Jésus a nga
yalane na, Me nji bo mbia nsisim;
me akañ Esa wom, ve mia mi abiasé
ma. 50 Me nji jeñe duma dam: ve
môte wua a jeñe de a tyi'i fe ajô te.
51 Me abele fo'o ane me ajô mia na,
Nge môt a ba'ale mejô mam, *a* ye
yen awu. 52 Bejuif be nga jô nye
na, Eyoñe ji bi ayeme na ô ne mbia
nsisim. Abraham a wuya, a bekulu
mejô; a wo wo ajô na, Nge môt a
ba'ale mejô mam, *a* ye tye' awu.
53 Ye wo adañ ésa wongan Abraham,
a nga wu? a bekulu mejô be nga wu:
za jôm wo abo womien? 54 Jésus a
nga yalane na, Nge me awumu ma-
mien, duma dam e ne momo: môt
a wumu ma a ne Esa wom; mi ajô
ajô dé na, a ne Zambe wônan; 55
mi nji yeme nye: ve ma me ayeme nye;
nge me ajô na, Me *a*yeme nye; me
za bo minsos ane mia: ve ma me
ayeme nye, a ba'ale ajô dé. 56 Eso
wônan Abraham a nga kômbô yene
môse wom; ane a nga yene wô, a vak.
57 Ane Bejuif be nga jô nye na, O
za bo'o mimbu mewôm metan, ye ô
nga yen Abraham? 58 Jésus a nga
jô be na, Me abele fo'o ane me ajô
mia na, Te yen Abraham a za bialé'é,
me to. 59 Nde be nga to'é mekok
be aye lume nye; ve Jésus a nga sobô
a kôlô temple.

9 Eyoñ a nga lôte zen, a nga yene
môt a nga bialé ndim. 2 Ane
beyé'é bé be nga sili nye na, A Rabbi,
za a nga bo abé, ye môte nyô, ye
bebiaé bé, amu a nga bialé ndim?
3 Jésus a nga yalane na, Sa môte nyô
a nga bo abé, sa ke bebiaé bé: ve amu
mimboane mi Zambe mi aye yené
be nye. 4 Bi ayiane bo bisaé môt

a nga lôme ma, môs ô ngenan: alu de
aye bo, éyoñ môt a se fe ngule ya bo
ésaé. 5 Eyoñ me ngenane si nyô,
me ne éfufupe ya si nyô. 6 Eyoñ
a nga kobô nalé, a nga tui mendene
si, a ful éte' a menden, a wo'o je ndi-
ndime mis, 7 a jô nye na, Kele' sôp
éwobane ya Siloé (ajô te e ne na,
Nlôman). Ane a nga ke sôp, ve zu
yen mvo'é. 8 Ane bôt ba be be be
nga to, a ba be nga yene nye melu
mvus a bo a jaké'é bôte biôm, be
nga jô na, Ke môte nyô a nga to si a
bo a jaké'é bôte biôm? 9 Bevo'o
na, Nnye le: ba bevo'o na, Koko, a
funane nye. Emien a nga jô na, Me
ne nye. 10 Ajô te be nga jô nye na,
Mise môé me nga bo mvo'é aya? 11
Ane a nga yalane na, Môt be aloene
na, Jésus, a te ful étek, a wo'o me je
mis, a jô me na, Kele' sôpe Siloé:
ane me ate ke sôp, ve yen mvo'é.
12 Ane be nga jô nye na, A ne vé?
Nye na, Me *a*yem.

13 Be nga ke liti Bepharisien môt
a nga to ndim melu mvus. 14 Môs
Jésus a nga ful étek a saé nye mis,
ô mbe môse sondô. 15 Ajô te éyoñ
éfe Bepharisien fe be nga sili nye na,
Mise môé me ate bo mvo'é aya? Ane
a nga jô be na, A te wo'o me éte'e
mis, ane me ate ke sôp, ve yen. 16
Ane Bepharisien bevo'o be nga jô
na, Môt ate a nji so be Zambe, amu
a bo te ba'ale môse sondô. Bevo'o
na, Môt a ne mbo mam abé a ne ngule
ya bo aka'a beta be mame dina aya?
Ane be nga kandane zañ. 17 Ane be
nga beta jô ndindime na, Wo wo ajô
aya ajô dé, amu a te saé wo mis?
Ane a nga jô na, A ne nkulu mejô.
18 Ve Bejuif be nji buni na a nga to
ndindim, a bo fe ngule ya yen, ve
akekui éyoñ be nga loene bebiaé be
môt a nga sabane mis, 19 a sili be
na, Môte nyô mi ajô na a nga bialé
ndim, ye a ne mone wônan? a yen
éyoñe ji aya? 20 Ane bebiaé bé be
nga yalan a jô na, Bi ayeme na môte
nyô a ne mone wongan, bi ayeme fe
na a nga bialé ndim: 21 bi te yeme
jam a yene de éyoñe ji; te yeme fe
môt a te saé nye mis: sila'an émien; ke
a nto nya môtô? émien a ye kate mia
ajô dé. 22 Bebiaé bé be nga kobô
mejô mete, amu be nga ko Bejuif
woñ: amu éyoñe te Bejuif be maneya
tiñeti na, nge môt a ye meme na a ne
Christ, be aye titane nye nda Zambe.
23 Ajô te bebiaé bé be nga jô na, A
nto nya môtô; sila'an émien. 24
Ane be nga loene môt a nga to ndim
aloene baa, a jô nye na, Va'a Zambe
duma: bi ayeme na môt ate a ne mbo
mam abé. 25 Ane a nga yalane na,
Nge a ne mbo mam abé, me *a*yem:
jame da me ayem, me nga to ndindim,
éyoñe ji me nga yen. 26 Ane be nga
jô nye na, A te bo wo jé? a te saé
wo mis aya? 27 Ane a nga yalane
be na, Me ndôme kate mia ana'ana,
ve mi nji wôk; mi abeta sili ajô te
amu jé? ye mi ke mi aye bo beyé'é
bé? 28 Ane be nga kpwe'ele nye,
a jô na, Wo ô ne ñyé'é wé; ve bia bi
ne beyé'é be Moïse. 29 Bi ayeme
na Zambe a nga kobô Moïse: ve môt
ate, bi nji yem mfa' a nga so. 30 Môt
ate a nga yalan a jô be na, Aya,
jame ya semé di, mi te yem mfa' a
nga so, ve a te saé me mis. 31 Bi
ayeme na Zambe a ne te wô'ô bôt be
abo mam me ne abé: ve môt a kañe
Zambe, a bo mam a nye'e, nnye
Zambe a wôk. 32 Ane si nyô é nga
téban, bôt be nji wô'ô na môt a nga
saé môt a nga bialé ndim. 33 Nge
môt ate a nji so be Zambe, wôna a
nji bo ngule ya bo jam. 34 Ane be
nga yalan a jô nye na, Wo ô nga bialé
ve mam abé été, ye wo aviane ye'ele
bia? Ane be nga titane nye.

35 Jésus a nga wô'ô na be titaneya
nye; ane a nga ke koé nye, a jô nye
na, Ye wo abuni Mone Zambe? 36
Ane a nga yalan a jô nye na, A Tat,
a ne za? me buni nye. 37 Jésus a
nga jô nye na, O yeneya nye, nnye
ate a kobô wo nyô. 38 Ane a nga jô
na, A Tat, me abuni. Ane a nga
kute meboñe si a kañe nye. 39 Ane
Jésus a nga jô na, Me nga zu si nyô
a tyi'i bôte mejô, nde ba be ne te
yen be aye yen; a ba be ayen be aye
bo mindindim. 40 Bejuif bevo'o ba
be be be nga to, be nga wô'ô mejô
mete, ane be nga jô nye na, Ye bia
fe bi ne mindindim? 41 Jésus a nga

jô be na, Nge mi nga to mindindim,
ve mi nji bo mam me ne abé: ve
éyoñe ji mi ajô na, Bi ayen: ajô te
mam abé menan me ngenan.

10 Me abele fo'o ane me ajô mia
na, Môt a bo te nyin mbé abe-
mba mintômba, ve bete zene fe, môt
ate a ne ñwuwup a mvô. 2 Ve môt
a nyin mbé, nnye a ne mba'ale mintô-
mba. 3 Môt a nonô mbé a dii nye
wô; mintômba mi ayeme tyiñe jé:
a loene mintômba mié môé, a liti
mie atan. 4 Eyoñ a maneya ke
mintômba mié mise atan, émien a tebe
ôsu, mintômba ve tôñe nye: amu mi
ayeme tyiñe jé. 5 Mi aye tôñe nneñ,
ve mate nye: amu mi ne te yeme
metyiñe beyeñ. 6 Jésus a nga kane
be nkana ôte: ve be nji yeme mejô a
nga jô be.

7 Ane Jésus a nga beta jô be na,
Me abele fo'o ane me ajô mia na,
Me ne mbé mintômba. 8 Bôte bese
be nga zu éyoñe te me ngenan te zu
be ne miñwuwup a mimvômvô: mi-
ntômba mi nji wô'ô be. 9 Ma me ne
mbé; nge môt a nyine wô a ye nyiñ,
a ye zu été a kui atan, a ke di bidi.
10 Nwuwup wo azu wo aye bo jam
afe ve wup, a wôé mintômba, a nda-
mane biôm: ma me nga zu, nalé ate
mintômba mi aye yen ényiñ, a yene
je abui. 11 Ma me ne mbamba mba'-
ale mintômba: mbamba mba'ale a ve
ényiñe jé amu mintômba. 12 Môt
a ba'ale mintômba amu ajô akum,
a nji bo nya mba'ale, mintômba mi
nji bo émmié, éyoñ a yene ze, a li'i
mintômba, a mate, ze ve bi mie a
tyamelane mie: 13 a mate amu a
ba'ale mintômba amu akum, te wô'ô
mintômba mvam. 14 Me ne mbamba
mba'ale; me ayeme mintômba miam,
mintômba miam mi ayeme fe ma.
15 Aval ane Tate a yeme ma, a ma
fe me ayeme Tate; ma me ave ényiñe
jam amu mintômba. 16 Me ne fe
mintômba mife, mi ne te tabe abemba
di: me ayiane zu fe mie, mi aye wô'ô
tyiñe jam; mi aye fulan mbame wua
a mba'ale wua. 17 Ajô te Tate a
nye'e me de, amu me ave ényiñe jam,
nde me aye beta nyoñe je. 18 Te
ke môt a wôlé ma ényiñe jam, ve
mamien me ave je. Me ne ngule ya
ve je, me ne fe ngule ya beta nyoñe
je. Me nga nyoñ atiñe di be Esa wom.

19 Bejuif be nga beta kandan amu
mejô mete. 20 Bevo' abui be nga
jô na, A ne mbia nsisim, a so' étyi;
mi avô'ôlô nye amu jé? 21 Bevo'o
na, Mejô ma me nji bo mejô me môt
a ne mbia nsisim. Ye mbia nsisim
a ne ngule ya saé ndindime mis?

22 Esulane ya kañe môs be nga
taté ve Zambe temple é nga bo Jérusa-
lem: 23 éyoñe te é mbe ôyôn; ane
Jésus a nga wulu temple mbala'a si
Salomon. 24 Ane Bejuif be nga zu
bômane nye nkuk, a jô nye na, Wo
ayi na bi asôane bisô nta vé? Nge ô
ne Christ, kate'e bia nya ajôô. 25
Jésus a nga yalane be na, Me maneya
kate mia, mi te buni: mam me abo a
jôé Tate, mme mete me akañete ajô
dam. 26 Ve mi ne te buni amu mi
nji bo mintômba miam. 27 Mintô-
mba miam mi ayeme tyiñe jam, a
ma fe me ayeme mie, mi atôñe ma:
28 me ave fe mie ényiñ ya melu mese;
mi aye bo te jañ, te ke môt a ye wôlé
me mie mo mam. 29 Esa wom a
nga ve me mie, émien a dañe bôte
bese; te ke môt a ne ngule ya wôlé
mie mo me Esa wom. 30 Bia Tate
bi ne jôme jijia. 31 Ane Bejuif be
nga beta to'é mekok a ye lume nye.
32 Jésus a nga yalane be na, Me nga
liti mia mbamba be mam abui me
so'o be Tate, mam mete, jam avé mi
alume me de mekok? 33 Bejuif be
nga yalane nye na, Bi alume wo
mekok, sa amu mbamba jam, ve amu
wo abiasé Zambe; amu fe na wo ô
ne môt, wo ajô na, Me ne Zambe.
34 Jésus a nga yalane be na, Ke e
ne ntilane metiñe menane na, Me nga
jô na, Mi ne bezambe? 35 Nge a
nga loene be na bezambe, ba mejô me
Zambe me nga zu be be (bôt be nji
bo ngule ya wôé mejô ya kalate
Zambe ntuk), 36 ye mi ajô môt, Esa
a nga bo nye mbamba môt a lôme
nye si nyô, na, Wo abo ébiasé; amu
me ate jô na, Me ne Mone Zambe?
37 Nge me ne te bo mam me Esa
wom, te bunane ma. 38 Ve nge me
abo mam mete, akôsa bo mi ne te

buni ma, buna'ane mam me abo: nde
mi aye buni a yeme na Tate a ne be
ma, me fe me ne be Tate. 39 Be nga
beta kômbô bi nye: ane a nga kôlô
vôm be nga to.
40 Ane a nga beta kôlô a ke
Jourdain yat, vôm Jean a nga taté
baptizô bôt; ane a nga tabe wôé.
41 Bôt abui be nga ke vôm a nga to;
ane be nga jô na, Jean a nji ke bo
beta jame wua: ve mejô mese Jean a
nga jô ajô môte nyô me mbe été.
42 Ane bôt abui be nga buni nye
wôé.

11 Môt éziñ a nga kon, a mbe
jôé na Lazare, môte ya Béthanie,
nlam Marie a nga to, ba monyañ
Marthe. 2 Marie ate, ndôme jé
Lazare é nga kon, a mbe Marie a nga
wo'o Tate mbon, a fimi nye mebo
a ési. 3 Bekale bete be nga lôme
môt vôm a nga to, a jô na, A Tat,
môt wo anye'e a kon. 4 Ve éyoñ
Jésus a nga wô' ajô te, a nga jô na,
Okon ôte ô nji bo ôkone ya wu, ve
ôkone ya ve Zambe duma, ajô te de
aye ve Mone Zambe duma. 5 Jésus
a nga nye'e Marthe ba monyañ, a
Lazare. 6 Eyoñ a nga wô'ô na a
ya'a, a nga beta bômbô melu mebaé
vôm a nga to. 7 Melu mete me
lôteya, ane a nga jô beyé'é na, Mbeta'a
keane Judée. 8 Beyé'é be nga jô
nye na, A Rabbi, Bejuif be ndôme
yi lume wo mekok; ye wo aye beta ke
wôé? 9 Jésus a nga yalane na, Ke
môs ô ne mewolo awôm a mebaé?
Nge môt a wulu a môs, *a* ye kolé
ôbak, amu a yen éfufupe ya si nyô.
10 Ve nge môt a wulu alu, a kolé
ôbak, amu éfufup é ne nye momo.
11 A maneya kobô mejô mete: ane
a nga jô be na, Mvôé jangan Lazare
a ne ôyo; me ake vele nye ôyo. 12
Ane beyé'é be nga jô nye na, A Tat,
nge a ne ôyo, wôna a ye nyiñ. 13
Jésus a nga kate be ajô ya awu dé:
ve be nga si'a ko na a nga jô na a bô
ôyo. 14 Ane Jésus a nga tu'a jô be
na, Lazare a wuya. 15 Me ayen
mvaé amu mia, amu me nji tabe be
nye, ajô te nde mi aye buni; akôsa
bo nalé, nkeane be nye. 16 Ane
Thomas, a mbe jôé afe na Didyme,
a nga jô beyé'é ba be be be nga to,
na, Nkeane bia be nye bi wu.
17 Eyoñ Jésus a nga kui, a zu koé
na a mbô soñ melu menyin. 18
Béthanie a mbe bebé Jérusalem, zen
nté môt a wulu awolo da; 19 ane
Bejuif abui be nga zu be Marthe ba
Marie ébeñese, amu ndôme jap é nga
wu. 20 Eyoñ Marthe a nga wô'ôtane
na Jésus a zu, a nga ke tôbane nye:
Marie a nga li'i a to si nda. 21 Ane
Marthe a nga jô Jésus na, A Tat,
nge ô nga to va, ve ndôme jam é
nji wu. 22 Akôsa bo éyoñe ji me
ayeme na jam wo aja'é Zambe,
Zambe a ye ve wo de. 23 Jésus a
nga jô nye na, Nyo ndôm a ye beta
wômô. 24 Marthe a nga jô nye na,
Me ayeme na a ye wômô éyoñ Zambe
a ye wômôlô bôt alu de aye su'ulan.
25 Jésus a nga jô nye na, Ma me ne
ñwômôlô bôt, me ne fe ényiñ: môt a
buni ma, akôsa bo a wu, a ye nyiñ;
26 a bôte bese môt a nyiñ a buni ma,
a ye fe wu. Ye wo abuni ajô te? 27
Ane a nga jo nye na, Ya, A Tat: me
buniya na ô ne Christ, Mone Zambe,
nnye be nga buni na a ye zu si nyô.
28 Eyoñ a nga mane kobô mejô mete,
a nga ke loene monyañe wé Marie
asoé, a jô nye na, Nye'ele a soya, a
loene wo. 29 Eyoñ a nga wô' ajô
te, a nga ji'a kôlô si avô, a ke vôm
a nga to. 30 (Eyoñe te Jésus a nge-
nan te kui nlam, a ngenane vôm ba
Marthe be nga tôban.) 31 Bejuif
ba be be be nga to nda été, be nga zu
nye ébeñese, éyoñ be nga yene Marie
a kôlô' si avô a ke atan, ane be nga
tôñe nye, be nga si'a ko na a ke yi
soñ. 32 Eyoñ Marie a nga kui vôme
Jésus a nga to, a yene nye, a nga ku
si mebo mé, a jô nye na, A Tat, nge ô
nga to va, ve ndôme jam é nji wu.
33 Ajô te éyoñ Jésus a nga yene nye
a yiik, a yene Bejuif ba be nye be nga
zu be yii' fe, a nga dañe wô' abé nlem
a ôlun, 34 ane a nga sili be na, Mi
nga jame nye vé? Ane be nga jô
nye na, A Tat, za'a yen. 35 Ane
Jésus a nga yi. 36 Ane Bejuif be
nga jô na, Tama yenan ane a nga
nye'e nye! 37 Ve ba bevo'o be nga
jô na, Môte nyô a nga saé ndindim,

ke a mbe ngule ya bo môte nyô te wu?
38 Ane Jésus a nga beta wô' abé
nlem, a ke soñ. Soñ éte é mbe mbas
akok, ane be nga dip ako' afe mbé.
39 Ane Jésus a nga jô na, Tama
va'an akok. Marthe, kale môt a nga
wu, a nga jô nye na, A Tat, éyoñe ji
a nga nyum; amu a wuya melu me-
nyin. 40 Ane Jésus a nga jô nye na,
Ke me ate jô wo na, nge wo abuni,
wo aye yen ngule Zambe? 41 Ane
be nga va akok. Ane Jésus a nga
lôbô yôp, a jô na, A Tat, me ave wo
akéva amu ô nga wô'ô ma. 42 Me
ayeme na wo awô'ô ma melu mese:
me ate jô ajô te amu jama bôt a tele
élunga va, nde be aye buni na ô nga
lôme na. 43 Eyoñ a nga mane kobô
nalé, a nga bete tyiñe yôp a jô na,
A Lazare, kui' atan. 44 Ane môt
a nga to mbim a nga kui atan, nka'ane
mo a mebo a bindelé ya soñ; éyañese
é nga ti nye asu. Jésus a nga jô be
na, Ti'ane nye biôme nyô, a ke.

45 Bejuif abui be nga zu be Marie,
a yene jam Jésus a nga bo, be nga
buni nye. 46 Ba bevo'o be nga kolô
a ke vôm Bepharisien be nga to, a
kate be mam Jésus a nga bo.

47 Ajô te bemie beprêtre a Bepha-
risien be nga loene bôt be bôndé fek,
a jô na, Bi bo aya? amu môte nyô
a bo aka'a beta be mam abui. 48
Nge bi ajô'é nye nalé, wôna bôte bese
be aye buni nye: a bôte ya Rome be
aye zu tyam nlame wongan a bi ayoñe
dangan. 49 Bôte bete môte wua a
mbe jôé na Caïphe, a nga to njô
beprêtre mbu ôte, a nga jô be na, Mi
ne te yeme jam, 50 nalé fe mi ne te
simesane na a ne mvaé mfa'a wônan
nge môte wua a wu ajô bôt, sa na
ngum ayoñ ôse wo ajañ. 51 A nji
kobô mejô mete mfa'a wé émien: ve
amu a nga to njô beprêtre mbu ôte,
a nga kulu mejô, a jô na, Jésus a ye
wu ajô ayoñe dap; 52 sa amu ayoñ
ete étam, ve amu fe a ye kôane bone
be Zambe be nga tyaman, a bo be
ayoñe da. 53 Atatê môs ôte be nga
bôndé fe' ane be aye wôé nye.

54 Ajô te Jésus a nji beta wulu
minlame ya Bejuif bôt be lô nye, ve a
nga kôlô vôm ate, a ke tabe mfôme fé,
a ke nlam ô mbe jôé na Éphraïm;
ba be beyé'é be nga to vôm ate. 55
Pâque Bejuif é mbe bebé: bôt abui be
nga ke Jérusalem be nga so minlam
minlam, be ye'e taté tune bebien,
pâque é ngenan te bo. 56 Ane be
nga jeñe Jésus, a kobô bebien éyoñ
be nga to temple été, a jô na, Mi
asimesan aya? Ye a ye bo te zu
ésulan? 57 Bemie beprêtre a Bepha-
risien be nga tiñeti atiñe na, nge môt
a yeme vôm a né, a ye liti be nye, bo
bi nye.

12 Pâque é li'iya melu mesaman,
ane Jésus a nga ke Béthanie
vôm Lazare a nga to, nnye Jésus a
nga wômôlô soñ. 2 Ane be nga yame
nye bidi ya mam ngô'é wôé: Marthe a
nga bo ésaé tawôlô; Lazare a mbe
môte wua ya bôt ba be nye be nga to
tawôlô. 3 Marie a nga to'é livre
mbon ô mbe mbamba menyum, ô
mbe mbia tañ, a wo'o Jésus mebo, a
fimi nye mebo a ési: ane menyum me
mbon me nga jaé nda ne lut! 4 Ve
Judas Iscariot, môte wua ya beyé'é
bé, nyô a ye koñe nye, a nga jô na,
5 Za ajô be ate bene kuan mbone
wu franc mintete mila, a ve je minzô-
zoé? 6 A nji jô ajô te amu a nga
wô'ô minzôzoé mvam; ve amu a mbe
ñwuwup, a be'e mfek, a bo a toké'é
biôm be nga bo be futi' été. 7 Ane
Jésus a nga jô na, Jôka'ane nye, a
ba'ale wô akekui môs be aye jame me
soñ. 8 Amu mia be minzôzoé mi to
melu mese; ve bia be mia bi *a*ye tabe
melu mese.

9 Bejuif abui be nga wô'ô na a ne
wôé: ane be nga ke, sa amu Jésus
étam, ve amu be nga kômbô yene
Lazare, nnye Jésus a nga wômôlô
soñ. 10 Ve bemie beprêtre be nga
bôndé fe' ane be aye wôé Lazare;
11 amu Bejuif abui be nga ke buni
Jésus amu nye.

12 Alu da e lôteya, ane beta nsamba
bôt a nga zu ésulan; éyoñ be nga wô'ô
na Jésus a zu Jérusalem, 13 be nga
nyoñe mebui melen, a ke tôbane nye,
a bete metyiñe yôpe na, Hosanna:
Ebotan a nyô a zu jôé Tate, Njô
bôte ya Israël. 14 Ane Jésus a nga
koé mon éjakas, a tabe nye yôp; ane

e ne ntilane na, 15 A ngone Sion,
te ko woñ: ô lô, Njô bôte wôé a zu, a
to mon éjakase yôp. 16 Beyé'é bé
be nji taté yeme mejô mete: ve éyoñe
te Jésus a nyoñebaneya yôp, wôna be
nga simesane na mejô mete me mbe
ntilan ajô dé, a simesane fe na be
nga bo nye mam mete. 17 Ane abui
bôt e nga to éyoñ a nga wômôlô
Lazare a jô nye na, Kui' soñ, be nga
kañete bôt ajô te. 18 Ajô te nde bôt
abui be nga ke tôbane nye, amu be
nga wô'ô na a maneya bo beta jam
ate. 19 Ane Bepharisien be nga jô
bebiene na, Tameka yenan, ane mi
ne te bo jam; bôte bese ya si nyô be
maneya tôñe nye.

20 Bôt be nga ke ésulan a kañe
Zambe, bevo'o be mbe Begrec: 21
ane bôte bete be nga ke vôm Philippe
a nga to, a mbe môte ya Bethsaïda,
nlame ya Galilée, a jô nye na, A tat,
bi akômbô yene Jésus. 22 Philippe
a nga ke kat André ajô te: André ba
Philippe be nga ke kate de Jésus. 23
Ane Jésus a nga yalane be, a jô na,
Awolo e kpwaneya, Zambe a ye ve
Mone môt duma. 24 Me abele fo'o
ane me ajô mia na, Nge dise fôn de
abo te taté ku si été a boé, de aye tabe
étam; ve nge de aye boé, wôna de aye
wum bibuma abui. 25 Môt a nye'e
ényiñe jé a ye dimeli je; a nyô a ben
ényiñe jé si nyô a ye ba'ale je akekui
ényiñ ya melu mese. 26 Nge môt
a ye bo me ésaé, a za'a tôñe ma; vôm
me to, vôm ate fe mbo ésaé wom a ye
tabe: nge môt a bo me ésaé, Tate a
ye wumu nye. 27 Eyoñe ji me awô'
abé nleme wom; me aye jô aya? A
Tat, nyi'i me mfa'a ya awolo te. Ve
ajô te nde me to de va éyoñe ji. 28
A Tat, wumu'u jôé dôé. Ane tyiñ
é nga so yôp, a jô na, Me maneya
wumu de, me aye beta wumu de.
29 Bôt abui be nga tele bebé, éyoñ
be nga wô' ajô te, be nga jô na, Ndum
mveñ wo ate duñ: bevo'o na, Ange a
te kobô nye. 30 Jésus a nga yalan
a jô na, Tyiñe nyô é nji so amu ajô
dam, ve amu ajô denan. 31 Eyoñe
ji ntyi'an ajô si nyô ô soya: éyoñe
ji njô bôte ya si nyô a ye vas. 32 A
ma, nge be abete me si nyô, me aye
dutu bôte bese be zu be ma. 33 A
nga jô ajô te, a liti bôt aval awu a
ye wu. 34 Ane ékôane bôt é nga
yalane nye na, Bi nga wô'ô metiñe
me Zambe na, Christ a ye tabe melu
mese: ve wo wo ajô na be aye bete
Mone môte yôp a jé? Mone môt
wo ajô nye, a ne za? 35 Nde Jésus
a nga jô be na, Efufup é ngenane be
mia ôbe nté. Wula'an éyoñ éfufup
é ngenane be mia, dibi e za koane mia:
môt a wulu dibi a bo te yem mfa' a
ke. 36 Eyoñ éfufup é ngenane be
mia, buna'an éfufup éte, ajô te nde
mi aye bo bone ya éfufup.

Jésus a nga jô mejô mete, ane a
nga kôlô vôm be nga to, a ke sobô. 37
Akôsa bo a nga bo beta be mam abui
vôm be nga to, be nji buni nye:
38 nde e nga bo ane Ésaïe nkulu
mejô a nga jô na,

A Tat, za a nga buni foé jangan?
Tate a nga liti za ngule jé?

39 Amu ajô di be nga bo te ngule ya
buni, amu Ésaïe a nga beta jô na,

40 A nga ve be ndime mis, a minlem ayet;
Be za yen a mise map, a yem a minlem miap,
A kôñelan,
A me me aye saé be.

41 Ésaïe a nga jô mejô mete, amu a
nga yen étôto'o jé; ane a nga kobô
ajô dé. 42 Akôsa bo nalé, bevo'
abui ya bejô bôt be nga buni nye;
be nji mem ajô te, amu Bepharisien
be za titane be nda Zambe: 43 amu
be nga nye'e duma de aso be bôt, a
dañe duma de aso be Zambe.

44 Ane Jésus a nga bete tyiñe yôp
a jô na, Môt a buni ma a nji buni ve
ma, a buniya fe môt a nga lôme ma.
45 Môt a yene ma a yeneya fe môt
a nga lôme ma. 46 Ma me ne éfufup
é nga zu si nyô, bôte bese môt a buni
ma *a* ye tabe dibi. 47 Nge môt a wô'ô
mejô me ajô, te ba'ale me, me *a*ye
tyi' ajô dé: amu me nji zu si nyô a
ve bôte mekua, ve nyii be. 48 Môt
a bene ma, te wô'ô mejô mam, môte
wua a ye tyi' ajô dé: njôan me nga
jô, ñwô wo aye tyi'i nye ajô alu de
aye su'ulan. 49 Amu me nji kobô
mejô mam mamien; ve Tate a nga

lôme ma, émien a nga tiñeti ma ane
me aye kobô, a mejô me aye jô. 50
Me ayeme fe na atiñe dé e ne ényiñ
ya melu mese; ajô te mejô me akobô,
me akobô me ane Tate a nga jô ma.

13 Esulane ya pâque é ngenan te
bo, ane Jésus a nga yeme na
éyoñ a ye kôlô si nyô a ke be Esa é
kpwaneya, a nga nye'e bôte bé be
nga to si nyô, a nga nye'e be akekui
asu'ulan. 2 Be ngenan be ja'a bidi
ya pâque, éyoñe te Satan a maneya
nyi nleme Judas Iscariot, mone Simon,
a ye koñe nye, 3 Jésus a nga yeme na
Esa a nga ve nye mam mese mo, a
nga yeme fe na a nga so be Zambe,
nalé fe a ye beta ke be Zambe, 4 ane
a nga kôlô tawôlô, a va ngômesane
nyô; ane a nga to'é éyañese, a tiñeti
je angeteñ. 5 Ane a nga sôé mendim
ékanda été, a taté sôpe beyé'é mebo,
a fimi me a éyañese é nga ti nye
angeteñ. 6 Nalé a nga ke vôm Simon
Pierre a nga to. Ane a nga jô nye na,
A Tat, ye wo wo aviane sôpe me mebo?
7 Jésus a nga yalan a jô nye na, Jam
me abo ô se ngule ya yeme de éyoñe ji,
ve wo aye yeme de melu ôsu. 8
Pierre a nga jô nye na, Wo *a*ye sôpe
me mebo. Jésus a nga yalane nye
na, Nge me abo te sôpe wo mebo, ô
nji bo ngape be ma. 9 Simon Pierre
a nga jô nye na, A Tat, sa mebo
étam, sôpe' fe me mo a nlô. 10
Jésus a nga jô nye na, Môt a ne
ñwoban a yiane sôpe ve mebo étam,
wôna nyôl ése je aye bo mfuban: mia
mi ne mfuban, ve sa bese. 11 Amu
a nga yeme mot a ye koñe nye; ajô
te nde a nga jô na, Mi nji bo mfuban
bese.

12 Eyoñ a nga mane sôpe be mebo,
ane a nga nyoñ ngômesane jé, a beta
tabe si, a jô be na, Ye mi ayem ane
me ate bo mia? 13 Mi aloene me
na, Nye'ele, a Tate: mi abele; amu me
ne fo'o nalé. 14 Me ne Tate a
Nye'ele; nge me ate sôpe mia mebo,
nalé fe mia mi ayiane sôpe miabebiene
mebo. 15 Amu me ate ve mia éve'-
ela'a, mi aye bo fe ane me ate bo mia.
16 Me abele fo'o ane me ajô mia na,
Mbo ésaé a nji dañ ésa wé; nalé fe
môt a ke nlôman te dañe môt a nga
lôme nye. 17 Nge mi ayeme mam
ma, ébotan a mia nge mi abo me.
18 Me nji kobô ajô mia bese: me
ayeme bôt me nga top: ve amu mejô
me aye boban ane me ne ntilane
kalate Zambe na, Môt a di bidi biam
a nga tibi me a mebo. 19 Eyoñe ji
me akate mia, ajô e ngenan te bo,
éyoñ ajô te de aye bo, mi aye buni
na me ne môt ate. 20 Me abele
fo'o ane me ajô mia na, Môt a nyoñe
môt me alôm a nyoñe fe ma; a môt
a nyoñe ma a nyoñe fe môt a nga
lôme ma.

21 Eyoñ Jésus a nga mane kobô
nalé, a nga wô' ôlun nlem, a kañete,
a jô na, Me abele fo'o ane me ajô mia
na, mia bôt mi to va, wua a ye koñe
ma. 22 Beyé'é be nga lôbô bebien,
te yeme môt a te jô nye. 23 Beyé'é
bé môte wua a nga to tawôlô a nga
ye'e Jésus tôé, nyô Jésus a nga nye'e.
24 Ane Simon Pierre a nga fepe nye
wo, a jô nye na, Kate'e bia, a jô za?
25 Nyô a nga ye'e Jésus tôé a nga
sili nye, a ye'e nalé na, A Tat, a ne
za? 26 Ane Jésus a nga yalane na,
Môt me aye dup ôfufus édi'a mfiañ,
a ke nye vie, nnye le. Ane a nga dup
ôfufus édi'a mfiañ été, a to'é vie, a
ke vie Judas, mone Simon Iscariot.
27 Eyoñ a nga mane ve nye ôfufus
édi'a, Satan a nga nyi nye nlem. Ane
Jésus a nga jô nye na, Jam wo abo,
bo'o de avô. 28 Bôt be nga to
tawôlô, te ke môte wua a nga yem
ajô a nga kobô nye. 29 Amu Judas
a nga be'e mfe' akum, bevo'o be nga
si'a ko na Jésus a te jô nye na, Kuse'
bia biôm bi aye yiane bia ésulan;
nge na a ve minzôzoé jôm. 30 Eyoñ
a nga nyoñ ôfufus édi'a, ane a nga
ji'a ke atan: éyoñe te alu e nto.

31 Eyoñ a kôlôya, Jésus a nga jô
na, Eyoñe ji Mone môt a nga wum,
nalé fe Zambe a nga wum amu nye;
32 Zambe a ye wumu nye be émien,
a ye fe wumu nye ana'ana. 33 A
bone bam, bia be mia bi ngenan bi
to. Mi aye jeñe ma: ane me nga jô
Bejuif, nalé me ajô mia éyoñe ji, na,
Vôm me ake mi se ngule ya zu. 34
Me ave mia mfefé atiñe na, Nye'-
esa'an; aval ane me nga nye'e mia,

nalé fe miabebien, nye'esa'an. 35
Zene nyô bôte bese be aye yeme na
mi ne beyé'é bam, nge mi anye'esan.
36 Simon Pierre a nga jô nye na,
A Tat, wo aye ke mfa'a mbé? Ane
Jésus a nga yalane na, Vôm me ake,
ô se ngule ya tôñe me éyoñe ji; ve
melu ôsu wo aye tôñe ma. 37 Pierre
a nga jô nye na, A Tat, me se ngule
ya tôñe wo éyoñe ji amu jé? Me aye
ve ényiñe jam amu ajô dôé. 38 Ane
Jésus a nga yalane na, Ye wo aye
ve ényiñe jôé amu ajô dam? Me
abele fo'o ane me ajô wo na, Nnôme
kup a ngenan te loñ, wo aye tame kate
me mekate mela.

14 Te wô'an abé minlem mienan:
buna'ane Zambe, buna'ane fe
ma. 2 Nda Esa wom é ne bito abui;
nge nalé a ne momo, ve me nga kate
mia; amu me ake kôme mia vôm.
3 Nge me ake kôme mia vôm, mamien
me aye beta zu nyoñe mia; vôm me
to, vôm ate fe mi aye tabe. 4 Mfa'a
me ake, mi ayeme zene ya wôé. 5
Thomas a nga jô nye na, A Tat, bi
te yem mfa'a wo ake; bi aye yeme
zen aya? 6 Jésus a nga jô nye na,
Ma me ne zen, me ne fe benya mejôô,
a ényiñ: te ke môt a zu be Tate, ve
amu ma. 7 Nge mi nga yeme ma, mi
nga ye yeme fe Esa wom: éyoñe ji
mi atate yeme nye, mi yeneya fe
nye. 8 Ane Philippe a nga jô nye
na, A Tat, liti'i bia Tate, ajô te e
yiane bia. 9 Jésus a nga jô nye na,
A Philippe, bia wo bi jaéya tabe vôme
wua, ye ô ngenan te yeme ma? môt
a nga yene ma a yeneya fe Tate;
wo ajô na, Liti'i bia Tate, aya? 10
Ye ô ne te buni na me ne be Tate,
a Tate a ne be ma? mejô me akate
mia me nji bo mejô mam: ve Tate
a to be ma a bo mam mé. 11 Buna'-
ane me na me ne be Tate, a Tate a ne
be ma: nge sa nalé, buna'ane ma amu
mam me abo. 12 Me abele fo'o
ane me ajô wo na, Môt a buni ma,
mam me abo, nnye fe a ye bo me; a
ye bo fe mam me adañe mam ma;
amu me ake be Tate. 13 Mam mese
mi aye ja'é a jôé dam, me aye bo me,
nalé Mon a ye wumu Esa. 14 Nge
mi aye ja'é me jam a jôé dam, me aye
bo de. 15 Nge mi anye'e ma, mi
aye ba'ale metiñe mam. 16 Me aye
ye'elane Tate, nnye a ye ve mia
Mvolô minlem mfe, a ye tabe be mia
melu mese, 17 nnye a ne Nsisime
ya benya mejôô: bôte ya si nyô be se
ngule ya nyoñe wô; amu be nji yene
wô, nalé fe te yeme wô: mi ayeme
wô; amu ô ne be mia, wo aye fe tabe
be mia. 18 Me aye li'i mia bobenyui:
me azu be mia. 19 Obe nté ô ngenan,
wôna bôte ya si nyô be aye fe yene
ma; ve mia mi ayene ma: amu me
anyiñ, mia fe mi aye nyiñ. 20 Môs
ôte mi aye yeme na me ne be Tate,
mia fe be ma, a ma be mia. 21 Môt
a bili metiñe mam, a ba'ale me, nnye
ate a nye'e ma: môt a nye'e ma,
Esa wom a ye nye'e nye, ma fe me
aye nye'e nye, me aye liti nye ma-
mien. 22 Judas (sa Iscariot) a nga
jô nye na, A Tat, a nto aya, wo aye
liti bia womien, te liti bôte ya si nyô?
23 Jésus a nga yalan a jô nye na,
Nge môt a nye'e ma, a ye ba'ale
mejô mam: Esa wom a ye nye'e nye,
bi aye zu be nye, a tabe be nye. 24
Môt a bo te nye'e ma, nnye a ne te
ba'ale mejô mam: ajô mi awôk e
nji bo ajô dam, ve ajô Tate a nga
lôme ma.
25 Me maneya kobô mia mejô
ma, bia be mia bi ngenan bi to. 26
Ve Mvolô minlem, Mbamba Nsisim,
nnye Tate a ye lôm a jôé dam, nnye
a ye ye'ele mia mam mese, a volô
mia mi simesane mejô mese me nga
jô mia. 27 Mvo'é me ali'i mia nyô;
mvo'é jam me ave mia nyô: me ave
mia mvo'é; bôte ya si nyô be nji
ve mia ane me ave. Te wô'an abé
minlem mienan, nalé fe te koane woñ.
28 Mi wô'ôya ane me ate jô mia na,
Me akôlô, me aye beta zu be mia.
Nge mi nga nye'e ma, ve mi wô'ôya
mvaé, amu me ake be Tate: amu
Tate a dañe ma. 29 Eyoñe ji me
maneya kate mia, éyoñe te ajô e
za bo'ok, nde éyoñ de aye bo, mi aye
buni. 30 Me aye fe kobô mia mejô
abui, amu njô bôte ya si nyô a zu:
a se ajô be ma; 31 ve a zu amu ajô
dina na, bôte ya si nyô be aye yeme
na me anye'e Tate, ane Tate a nga

tiñeti ma, aval ete me abo. Kôla'ane
si, bi ke.
15 Ma me ne nya ndi'i, Tata
wom a ba'ale wô. 2 Afas ese
e ti be ma, nge de abo te wum bibuma,
a ye va de: afas ese de awum bibuma,
a kôme de e wum bibuma abui. 3
Eyoñe ji mi nto mfuban amu ajô
me nga kate mia. 4 Taba'ane be ma,
a me be mia. Ane afas ndik e se
ngule ya wum bibuma ebien, nge te
timbi nya ndi'i; nalé fe mia, nge mi
te tabe be ma. 5 Ma me ne ndik,
mi ne mefas: Môt a tabe be ma, me
fe be nye, nnye ate a wum bibuma
abui: amu nge me ne momo, mi se
ngule ya bo jam. 6 Nge môt a bo te
tabe be ma, wôna be aye wua nye
fé aval ane afas ndik, ve kôt; a bôt
be akôane me, a wua me nduan, me
ve dik. 7 Nge mi atabe be ma, a
mejô mam me atabe be mia, wôna
jaka'ane jam mi anye'e, mi aye yene
de. 8 Jam Tate a ye yene duma e
ne na, mi wum bibuma abui; nalé
ate mi aye bo beyé'é bam. 9 Aval
ane Tate a nga nye'e ma, nalé fe me
nye'eya mia: taba'an ane me anye'e.
10 Nge mi aba'ale metiñe mam, mi
aye tabe ane me anye'e; aval ane me
nga ba'ale metiñe me Tate, a tabe
ane a nye'e. 11 Me maneya jô mia
mejô ma, nde mi aye yen mvaé me
ayen, mi aye jaé vak. 12 Me atiñeti
mia atiñe dina na, miabebien, nye'-
esa'an, aval ane me nga nye'e mia.
13 Nye'an bôt be anye'e bôt ô nji
dañ ajô di na, môt a ve ényiñe jé amu
bemvôé bé. 14 Mi ne bemvôé bam,
nge mi abo mam me ajô mia. 15
Me aye fe beta loene mia bebo bisaé;
amu mbo ésaé te yeme mam ésa wé a
bo: me maneya loene mia bemô; amu
mam mese me nga wô'ô be Tate wom,
me maneya kate mia me. 16 Mi
nji tope ma, ve ma me nga tope mia,
a telé mia na mi aye ke wum bibuma,
nalé fe na bibuma bienan bi aye
langan: nalé mam mese jam mi aye
ja'é Tate a jôé dam, a ye ve mia de.
17 Me atiñeti mia mejô ma, amu me
akômbô na mi nye'esan. 18 Nge
bôte ya si nyô be avini mia, mi ayeme
na, a ma a mia, ma be nga taté vini.
19 Nge mi nga to bôte ya si nyô, ve
bôte ya si nyô be nga nye'e bôte bap:
ve amu mi nji bo bôte ya si nyô, ve
me nga tope mia mi kandane mame
ya si nyô, ajô te bôte ya si nyô be
avini mia. 20 Simesa'an ajô me ate
jô mia na, Mbo ésaé te dañe môt a
ne nye. Nge be nga kpwe'ele ma, be
aye fe kpwe'ele mia; nge be nga ba'ale
ajô dam, wôna be aye ba'ale éndenan.
21 Ve mam ma mese be aye bo mia
amu jôé dam, amu be nji yeme môt
a nga lôme ma. 22 Nge me nga bo
te zu kobô be, ve be nji bo abé: ve
éyoñe ji be nji bo éña ya kat abé dap.
23 Môt a vini ma a vini fe Esa wom.
24 Nge me nji bo mam môt mfe a
nji bo vôm be nga to, ve be nji bo abé:
ve éyoñe ji be maneya yen, a vini
bia Esa wom. 25 Ve jame di e boya,
amu mejô me ne ntilane kalate me-
tiñe wop me nga yiane bo na, Be
nga vini ma te étom. 26 Eyoñ
Mvolô minlem a ye zu, nnye me aye
lôme mia, a ye so be Tate, émien a
ne Nsisim ô ne benya mejôô, wo aso
be Tate, a ye kañete ajô dam: 27
mia fe mi akañete ajô dam, amu mi
nga tabe be ma me so'o so.
16 Me maneya kobô mia mejô
mete, amu mi za kolé ôbak. 2
Bôt be aye titane mia menda me
Zambe: ya, awolo de aye bo éyoñ
bôt be aye wôé mia, be aye simesane
na be abo Zambe ésaé. 3 Be aye bo
mam mete, amu be nji yeme Tate,
nge ma. 4 Me maneya kobô mia mejô
ma, nde éyoñ mam mete me aye
boban, mi aye simesan ane me nga
jô mia me. Ane bia be mia bi nga
taté tabe me nji kate mia mejô ma,
amu bia be mia bi nga to. 5 Eyoñe
ji me nga ke be môt a nga lôme ma;
mi to va te ke môte wua a sili me na,
Wo ake mfa'a mbé? 6 Ve amu me
maneya kobô mia mejô ma, ôlun ô
ne mia minlem ne lut! 7 Akôsa bo
nalé me ajô mia nya ajô na: A ne
mia mvaé ane me akôlô; amu nge
me abo te kôlô, Mvolô minlem a ye
zu be mia; ve nge me ake, me aye
lôme mia nye. 8 Emien, éyoñ a ye
so, a ye kpwé bôte ya si nyô mfa'a
ya mam abé, a mfa'a ya zôsô, a

ntyi'ane mejô: 9 mfa'a ya mam abé,
amu be ne te buni ma; 10 mfa'a
ya mame ya zôsô, amu me ake be
Tate, mi te fe yene ma; 11 mfa'a
ya ntyi'ane mejô, amu njôô ya si
nyô a kuya. 12 Me ngenane mejô
abui me akômbô jô mia, ve éyoñe ji
mi se ngule ya jibi wô'ô me. 13 Ve
éyoñ nyô a ne Nsisim ô ne benya
mejôô, a ye zu, a ye liti mia mam
mese me ne zôsô: amu *a* ye kobô
mejô me aso be émien; ve mejô mese
a ye wôk, mme a ye jô: a ye kate mia
mam me aye boban melu ôsu. 14
A ye wumu ma: amu a ye nyoñe mejô
mam, a kate mia me. 15 Mam mese
Tate a bili me ne émam: ajô te nde
me ate jô na, émien a nyoñe mejô
mam, a ye kate mia me. 16 Obe
aboñ vi aye lôt mi te yene ma; ôbe
aboñ ôfe, ñvie mi aye yene ma. 17
Ane beyé'é bé bevo'o be nga jô be-
biene na, Za aka' ajô a jô bia na, Obe
aboñ vi aye lôt, mi te yene ma; ôbe
aboñ ôfe, ñvie mi aye yene ma: a
beta jô fe na, Amu me ake be Tate?
18 Nalé be nga jô na, Za aka' ajô
e ne ôbe aboñ? Bi ne te yem ane a jô.
19 Ane Jésus a nga yeme na be
akômbô sili nye, ane a nga jô be na,
Ye mi asilisili miabebien ajô me ate
jô na, Obe aboñ vi aye lôt mi te yene
ma, ôbe aboñ ôfe, ñvie mi aye yene
ma? 20 Me abele fo'o ane me ajô
mia na, Mi aye yi a yôn, bôte ya si
nyô be aye vak: mia mi aye wô'
ôlun, ve ôlun mi aye wôk vi aye
veñesane mevak. 21 Eyoñ minga a
kô'ôlô mie, a wô'ô mintaé, amu môs
a biaé ô kpwaneya: ve éyoñ a biaéya,
a ye fe simesan ane a nga kô'ôlô mie,
ve wô' avak amu a biaéya mona fam
si nyô. 22 Nalé fe mia mi awô'
ôlun éyoñe ji: ve me aye beta yene
mia, a minlem mienan mi aye wô'ô
mvaé, mvaé jenan môt *a* ye va mia
je. 23 Mi *a*ye ja'é me jam môs ôte.
Me abele fo'o ane me ajô mia na, Nge
mi aye ja'é Tate jam, a ye ve mia
de amu jôé dam. 24 Azukui éyoñe
ji mi nji ja'é jam amu jôé dam:
jaka'an, wôna mi aye nyoñ, nalé mi
aye jaé vak.
25 Me maneya jô mia mejô mete
a minkana: awolo de aye bo, éyoñe
te me *a*ye fe kobô mia a minkana,
me aye kate mia mejô me Tate atan.
26 Môs ôte mi aye ja'é mam a jôé
dam: ma me nji jô mia na, me aye
ye'elane Tate ajô denan; 27 amu
Tate émien a nye'e mia, amu mi
nga nye'e ma, a buni na me nga so
be Tate. 28 Me nga so be Tate, a
zu si nyô: me aye beta kôlô si nyô,
a ke be Tate. 29 Beyé'é bé be nga
jô na, Tame yen, éyoñe ji wo akobô
mejô atan, te fe kan nkana. 30
Eyoñe ji bi ayeme na, wo ayeme mam
mese, te yiane na môt a ye sili wo
jam: ajô te nde bi abuni na ô nga so
be Zambe. 31 Jésus a nga yalane
be na, Ye mi abuni éyoñe ji? 32
Tama yenan, awolo de aye bo, e
boya éyoñe ji, mi aye tyaman, môt
ase a kele' ja dé, mi aye li'i me étam:
ve ma me nji bo étam, amu Tate a
ne be ma. 33 Me maneya jô mia
mejô mete, amu me akômbô na mi
tabe mvo'é amu ma. Mi aye yen
abé si nyô: vola'ane minlem; me dañ-
eya si nyô.

17 Jésus a nga jô mejô mete; ane
a nga lôbô yôp, a jô na, A Tat,
awolo e kpwaneya; wumu' Mone wôé,
ajô te Mon a ye wumu wo: 2 aval
ane ô nga ve nye ngule ya jôô bôte
bese, ajô te nde bôte bese ô nga ve
nye, a ye ve be ényiñ ya melu mese.
3 Enyiñ ya melu mese é ne na, be
aye yeme wo wo étam ô ne nya
Zambe, be aye yeme fe nyô ô nga lôm,
nnye a ne Jésus Christ. 4 Me nga
wumu wo si nyô, me maneya bo
ésaé ô nga ve ma me bo. 5 A Tat,
éyoñe ji wumu' ma a womien a duma
bia wo bi nga to de, si nyô é ngenan
te téban. 6 Me maneya liti jôé dôé
bôt ô nga ve ma si nyô: be mbe bôte
bôé, ô nga ve me be; be nga ba'ale
ajô dôé. 7 Eyoñe ji be yemeya na
mam mese ô nga ve ma, me nga so
be wo: 8 amu mejô ô nga ve ma me
maneya ve be me; be nyoñeya me, a
yeme fo'o na me nga so be wo, be
buniya fe na wo ô nga lôme ma. 9
Me aye'elan ajô dap: me te ye'elan
ajô bôte ya si nyô, ve ajô bôt ô nga
ve me; amu be ne émbôé: 10 mam

mese me ne émam me ne fe émôé,
a mam mese me ne émôé me ne fe
émam: mbe be awumu ma. 11 Me
te fe tabe si nyô, ve bôte ba be ne si
nyô, me azu be wo. A Mbamba
Tate, ba'ale' be a jôé dôé, mbe ô
nga ve ma, ajô te nde be aye tabe
nleme wua, ane bia wo bi né. 12
Eyoñ me nga to be bôt ô nga ve ma,
me nga ba'ale be a jôé dôé: me nga
tu'a ba'ale be, bôte bete te ke môte
wua a nga jañ, ve nyô a ye jañ; de
aye bo nalé amu mejô me ya kalate
Zambe me nga yiane boban. 13
Eyoñe ji me azu be wo; mejô ma me
akobô bôte ya si nyô, amu me akô-
mbô na be yen mvaé ane me ayen.
14 Me maneya kate be ajô dôé;
bôte ya si nyô be nga vini be, amu be
nji bo bôte ya si nyô, aval ane ma me
nji bo môte ya si nyô. 15 Me te
ye'elane wo na va'a be si nyô, me
aye'elane wo na ba'ale' be mbia môt
a za nyoñe be. 16 Be nji bo bôte ya
si nyô, aval ane ma me nji bo môte
ya si nyô. 17 Kôme' be a benya
mejôô: mejô môé me ne benya mejôô.
18 Ane ô nga lôme ma si nyô, nalé
fe me nga lôme be si nyô. 19 Me
akôme mamien amu ajô dap, ajô te
bebiene fe be aye kômban a benya
mejôô. 20 Me te ye'elane wo ajô
bôte ba étam, ve ajô bôte fe be aye
buni ma amu mejô map; 21 ajô te
nde bôte bete bese be aye tabe de
nleme wua; aval ane bia wo, A Tat,
ô ne be ma, a ma be wo, nalé fe be aye
tabe be bia: ajô te bôte ya si nyô
be aye buni na ô nga lôme ma. 22
Duma ô nga ve ma, nde me nga ve
be; nalé be aye tabe nleme wua ane
bia wo bi ne nleme wua; 23 ma be
be, a wo be ma, ajô te nde be aye bo
de nleme wua; nde bôte ya si nyô
be aye yeme na ô nga lôme ma, a
nye'e be, aval ane ô nga nye'e ma.
24 A Tat, bôt ô nga ve ma, me anye'e
na vôm me atabe, mbe fe be aye
tabe vôm ate, nalé be aye yene duma
dam ô nga ve ma: amu ô nga nye'e
ma, si nyô é ngenan te boban. 25 A
Tat ô ne zôsô, bôte ya si nyô be nji
yeme wo, ve ma me nga yeme wo;
bôte ba be nga yeme na ô nga lôme
ma, 26 me nga liti be jôé dôé, me
aye fe beta liti de; ajô te nye'an ô
nga nye'e ma, ñwô fe wo aye tabe be
be, a ma be be.

18 Eyoñ Jésus a nga mane jô mejô
mete, a nga kôlô ba be beyé'é
bé, a dañ ôtôñ Cédron, afup e mbe
wôé, émien ba be beyé'é bé be nga
ke wôé. 2 Judas fe, môt a nga koñe
nye, a nga yeme vôm ate: amu Jésus
ba be beyé'é bé be nga bo be kele'
wôé. 3 Eyoñ Judas a nga mane
nyoñ nsamba bezimbi, a bebo bisaé
be nga so be bemie beprêtre a Bepha-
risien, a nga ke wôé a belampe a kômbé
a minkpwaté mekôn. 4 Jésus, amu
a nga yeme mam mese me aye bo
nye, a nga kôlô a ke sili be na, Mî
ajeñe za? 5 Be nga yalane nye na,
Jésus ya Nazareth. Jésus a nga jô
be na, Me nyô. Judas, môt a nga
koñe nye, a nga to nsamba ôte. 6
Eyoñ a nga jô be na, Me nyô, ane be
nga ke mvumvua, a ku si. 7 Ane
a nga beta sili be na, Mi ajeñe za?
Be na, Jésus ya Nazareth. 8 Jésus
a nga yalane na, Me ate kate mia na,
Me nyô: nge ma mi ajeñ, jôka'ane
bôte ba be ke: 9 nalé ate ajô de aye
bo ane a te jô na, Bôt ô nga ve ma,
me nji dimeli môte wua ya été. 10
Simon Pierre a nga be'e nkpwaté
mekôn, ane a nga té wô, a ba'é mbo
ésaé njô beprêtre, a tyi'i nye alo ya
mbo nnôm. Mbo ésaé ate a mbe
jôé na Malchus. 11 Ane Jésus a nga
jô Pierre na, Somô' nkpwaté mekône
wôé abam: élaé Tate a nga ve ma, ye
me aye bo te nyu je?

12 Ane nsamba bezimbi a évete
bezimbi énen, a bebo bisaé ya Be-
juif, be nga bi Jésus a ka'a nye, 13
ane be nga taté ke nye be Anne; amu
a mbe ntyi Caïphe a mbe njô beprêtre
mbu ôte. 14 Caïphe a mbe môt
a nga lepe Bejuif na, a ne mvaé nge
môte wua a ye wu ajô bôt.

15 Ane Simon Pierre a nga tôñe
Jésus, ba ñyé'é mfe. Njô beprêtre
a nga yem ñyé'é ate, ba Jésus be
nga nyi nda njô beprêtre; 16 ve
Pierre a nga tele mbala'a si atan.
Nalé ñyé'é mfe, njô beprêtre a nga
yeme nye, a nga ke atan, a kobô

minga a nga ba'ale mbé, a nyoñe
Pierre. 17 Ane minga a nga ba'ale
mbé, a nga jô Pierre na, Ye wo fe ô
ne ñyé'é môt ate? Nye na, Momo.
18 Beba'ale nda a bebo bisaé be
nga tele wôé, be maneya kôbane di:
amu a mbe avep; ane be nga woban
nduan: Pierre fe a nga tele be be, a
woban nduan.

19 Ane njô beprêtre a nga sili
Jésus ajo beyé'é bé, a mejô a nga
ye'ele bôt. 20 Jésus a nga yalane
nye na, Me nga kobô bôt atan: melu
mese me nga ye'ele bôt menda me
Zambe a temple, vôm Bejuif bese be
nga bo be sula'an; me nji kobô ajô
asoé. 21 Wo asili me amu jé? sili'
bôt be nga wô'ô me kobô'ô, za ajô
me nga kobô be: bôte bete mbe be
ayeme mejô me nga jô. 22 Eyoñ
a nga mane kobô nalé, môte wua ya
bebo bisaé a nga tele wôé, a nga bibi
nye abaé, a jô na, Ye wo ayalan njô
beprêtre nalé? 23 Jésus a nga yalane
nye na, Nge me ate kobô abé, kate'e
me de: nge me ate kobô mvaé, wo abi-
bi me amu jé? 24 Ane Anne a nga lôme
nye nka'an be Caïphe, njô beprêtre.

25 Ane Simon Pierre a nga tele,
a woban nduan. Ane be nga jô nye
na, Ye ô ne môte wua ya beyé'é bé?
Ane a nga kat, a jô na, Momo. 26
Môte wua ya bebo bisaé njô beprêtre,
ba môt Pierre a nga tyi' alo be nga
vuman, a nga jô nye na, Ke me ate
yene mia nye afup? 27 Ane Pierre
a nga beta kat: nnôme kup a nga
ji'a loñ.

28 Ane be nga kôlô Jésus be
Caïphe, a ke nye nda be atyi'i mejô:
éyoñe te dibi tyé e ngenan; bebien
be nji nyin nda be atyi'i mejô, be za
sem, be nga ye di bidi ya pâque.
29 Ane Pilate a nga ke vôm be nga to,
a jô na, Za ajô mi ajô môte nyô? 30 Be
nga yalan a jô nye na, Nge môte nyô
a nji bo mbo mam abé, ve bi nji zu
ke wo nye. 31 Ane Pilate a nga jô
be na, Miabebien nyoñane nye, mi
tyi' ajô dé ane metiñe menan. Bejuif
be nga jô nye na, Bi za tyam atiñ
nge bi wôé môt: 32 e nga yiane bo
nalé amu ajô Jésus a nga jô éyoñ
a nga liti bôt aval awu a ye wu.

33 Ane Pilate a nga beta ke nda be
atyi'i mejô, a loene Jésus, a jô nye
na, Ye ô ne Njô Bejuif? 34 Jésus a
nga yalane na, Ye womien wo ajô
ajô di, ye bôte befe be nga kate wo
de ajô dam? 35 Pilate a nga yalane
na, Ye me ne mone Bejuif? Bôte ya
ayoñe dôé a bemie beprêtre be ate
zu ke me wo: ô nga bo jé? 36 Jésus
a nga yalane na, Ayoñe dam e nji
bo ayoñ ya si nyô: nge ayoñe dam e
nga bo ayoñ ya si nyô, ve bebo bisaé
bam be ate wosan, be za ke ma Bejuif:
ayoñe dam e nji bo ayoñ ya nne. 37
Ajô te Pilate a nga jô nye na, Ye ô
ne njô bôt? Jésus a nga yalane na,
Ane wo ajô, me ne njô bôt. Ajô te
me nga bialé de, nde fe me nga zu si
nyô, nde me aye kañete bôt benya
mejôô. Môt ase a ne zôsô, nnye a ye
wô'ô mejô mam. 38 Pilate a nga jô
nye na, Jé é ne benya mejôô?

Eyoñ a nga mane jô ajô te, a nga
beta ke koé Bejuif atan, a jô be na,
Me nji yene nye jam e ne abé. 39
Ve mi ne ngum éyeme na, éyoñ pâque
je abo me suu mia mbô'ô wua: ye
mi ayi na me suu mia Njô Bejuif?
40 Ane be nga bete metyiñe yôp
a jô na, Sa môte nyô, ve Barrabas.
Barrabas a mbe mvômvô.

19 Ane Pilate a nga nyoñe Jésus,
a bibi nye nkasa. 2 Ane be-
zimbi be nga lôñe couronne biyo, a
jalé nye je nlô, a jalé fe nye évindi
ngômesan; 3 ane be nga ke vôm a
nga to, a jô na, Mbôlô, Njô Bejuif!
ane be nga bibi nye mebaé. 4 Ane
Pilate a nga beta ke atan, a jô be na,
Mi lô, me ake mia nye, nalé mi aye
yeme na me nji yene nye jam e ne
abé. 5 Ane Jésus a nga kui atan,
a be'e couronne biyo, a évindi ngô-
mesan. Pilate a nga jô be na, Mi
lô môt ate! 6 Eyoñ bemie beprêtre
a bebo bisaé be nga yene nye, be nga
bete metyiñe yôp, a jô na, Tyelé'
nye croix yôp, tyelé' nye croix yôp.
Pilate a nga jô be na, Miabebien,
nyoñane nye, mi ke tyelé nye croix
yôp: amu me nji yene nye jam e ne
abé. 7 Bejuif be nga yalane nye na,
Bi ne atiñ, nde te a yiane wu de,
amu a nga jô na, Me ne Mone Zambe.

8 Eyoñ Pilate a nga wô' ajô te, a
nga dañe ko wôn; 9 ane a nga beta
nyin nda be atyi'i mejô, a jô Jésus
na, O nga so vé? Ve Jésus a nga to
évô, te yalan. 10 Ane Pilate a nga
jô nye na, Ye wo abo te yalane ma?
ye wo te yeme na me ne ngule ya
suu wo ô ke, me ne fe ngule ya
tyelé wo croix yôp? 11 Jésus a nga
yalane nye na, O nga ye bo te ngule
ya bo me jam, nge Zambe a nji ve
wo ngule je aso yôp: ajô te môt a te
ke me wo, nnye a dañ abé. 12 Ajô
te, Pilate a nga jeñ ajô ya suu nye:
ve Bejuif be nga bete metyiñe yôp,
a jô na, Nge wo asuu môte nyô,
wôna ô nji bo mvôé César: amu môt
ase a jô na, Me ne njô bôt, a siñe
César. 13 Eyoñ Pilate a nga wô'ô
mejô mete, a nga ke Jésus atan, a
tabe si éto be atyi'i bôte mejô, a ne
vôm be nga loene na, Kasa mekok,
ve nkobô Hébreu na Gabbatha. 14
Eyoñe te é mbe môs be akôme pâque:
mewolo mesaman me nga ye bo. Ane
a nga jô Bejuif na, Mi lô Njô bôte
wônan! 15 Ane be nga bete metyiñe
yôp, a jô na, Va'a nye, va'a nye, ô
ke tyelé nye croix yôp. Pilate a nga
jô be na, Ye me aye tyelé Njô bôte
wônan croix yôp? Ane bemie be-
prêtre be nga yalane na, Bi nji bo
njô bôt mfe, ve *César*. 16 Ane a nga
ke be nye, be ke tyelé nye croix yôp.

17 Ane be nga nyoñe Jésus: ane
a nga ke a be'e croix jé émien, a ke
vôm be nga loene na, Vôme ya ékôkoé
nlo, nkobô Hébreu na Golgotha: 18
ane be nga tyelé nye croix yôpe wôé,
a bôte befe bebaé, nyina mbo nga, nyô
mbo'o mbo nnôm, Jésus zañ. 19 Ane
Pilate a nga tili fe ajô, a bômôlô de
croix yôp. E mbe ntilane na, JÉSUS
YA NAZARETH NJO BEJUIF. 20
Ane Bejuif abui be nga lañ ajô te,
amu vôm be nga tyelé Jésus croix
yôp a mbe bebé nlam; e mbe ntilan
nkobô Hébreu, a Latin, a Grec. 21
Ane bemie beprêtre ya Bejuif be nga
jô Pilate na, Te tili na, Njô Bejuif;
ve tili na, Emien a nga jô na, Me ne
Njô Bejuif. 22 Pilate a nga yalane
na, Ajô me tiliya, me maneya tili de.

23 Eyoñ bezimbi be nga mane
tyelé Jésus croix yôp, be nga nyoñe
mengômesane mé, a kape me ngap
ényin, mone bezimbi wua ngape jia;
be nga nyoñe fe éwomane jé: éwoman
éte é mbe ntiñan aso yôp akekui si,
te nloen. 24 Ane bebien be nga jô
na, Bi *a*ye nyape je, ve do je abia, a
yene môt a ye nyoñe je: e nga bo nalé
amu mejô me ne ntilane kalate Zambe
me nga yiane bobane na,

Bebien be nga kabane mengô-
mesane mam,
A nyoñ éwomane jam, a do je
abia.

25 Bezimbi be nga bo mam mete.
Be nga tele bebé croix Jésus, nyia
wé, a monyañe nyia, Marie nga
Clopas, a Marie Madeleine. 26
Eyoñ Jésus a nga yene nyia wé, a
ñyé'é a nga nye'e be tele wôé, a nga
jô nyia na, A minga, tame yene nyo
mon! 27 Ane a nga jô ñyé'é ate na,
Tame yene nyua wôé! Atatè awolo
te ñyé'é ate a nga ba'ale nye nda jé.

28 Mejô mete me maneya, ane
Jésus a nga yeme na mam mese me
maneya boban, ane a nga jô na, Me
awô' évé. E nga bo nalé amu mejô
me ne ntilane kalate Zambe. 29
Nka'a vin é mbe sañ ô nga tele wôé
ne lut! be nga jalé éponge vin é mbe
sañ a futi je hysope, a ke nye je anyu.
30 Eyoñ Jésus a nga nyoñe vin é
mbe sañ, a nga jô na, E maneya:
ane a nga jomé nlô wé, a suu nsisime
wé.

31 Amu môse ôte ô mbe *m*ôse
ya be akôme biôme ya pâque, amu fe
Bejuif be nji kômbô na mimbim mi
tyebe croix yôp môse sondô (amu bôt
be nga dañe kañe Zambe môse sondô
ôte), ajô te be nga jô Pilate na be
bu'u be mebo, a va be. 32 Ane
bezimbi be nga zu a taté bu'u môte
wua ya ba be be be nga tyele mebo,
ane be nga beta ke bu'u nyô mbok:
33 ve éyoñ be nga kui vôm Jésus a
nga tyele, a yene nye a wuya, be nji
bu'u nye mebo: 34 ve mone be-
zimbi wua a nga ji nye akoñ mvaé,
ane metyi a mendim me nga ji'a kui.
35 Môt a nga yen ajô te, nnye a
maneya kañete de bôt, foé jé é ne
été: a yeme na a kobô nya ajôô, nde

fe mi aye buni. 36 Mam mete me
nga bo nalé, amu mejô me nga yiane
boban ane e ne ntilane kalate Zambe
na, Bivese bié, jia je aye bo te bu'i.
37 E ne ntilane vôm mfe kalate
Zambe na, Be aye yene nyô be nga
ji akoñ.

38 Mam mete me maneya, ane
Joseph a mbe môte ya Arimathée, a
mbe fe ñyé'é Jésus, ve asoé amu a
nga ko Bejuif woñ, a nga ke ja'é
Pilate mbime Jésus a va wô: ane
Pilate a nga me'ete. Ane a nga ke
va mbim. 39 Ane Nicodème, môt
a nga taté zu be Jésus alu, a nga zu
a bili biôme ya mbamba menyum bi
mbe mbundan, bi mbe belivre bebé
ntete wua. 40 Ane be nga nyoñ
mbime Jésus, a vute wô bendombo
bindelé a biôme ya mbamba menyum
été, aval ane Bejuif be nga bo be
jame' bôt. 41 Afup e mbe bebé vôm
be nga tyelé nye croix yôp; mfefé
soñ ô mbe afup ete, be nji tame
jame môt été. 42 Be nga jame Jésus
wôé, amu môs ôte ô mbe môse ya be
akôme mame ya pâque ya Bejuif (amu
soñ éte é mbe bebé).

20 Môs sondô mfe a nga taté,
Marie Madeleine a nga ke soñ
ésala tyé, éyoñe te dibi e ngenan, ane
a nga koé akok e vaseya soñ. 2 Ane
a nga ke mbi be Simon Pierre, ba
ñyé'é mbo'o Jésus a nga nye'e, a jô
be na, Be maneya va Tate soñ, bi te
yeme vôm be nga ke bôé nye. 3
Ane Pierre ba ñyé'é mbo'o be nga
kôlô, a ke soñ. 4 Be nga ke mimbile
bebaane: ane ñyé'é mbok a nga dañe
Pierre mbi, a taté kui soñ; 5 ane a
nga kumbu a lôbô été, a yene bendo-
mbo bindelé be bô, ve a nji ke été.
6 Ane Simon Pierre a nga zu fe a
tôñe nye, a nyine soñ été; ane a nga
yene bendombo bindelé be bô, 7 a
éyañese é nga ti nye nlô, é nji bômbô
vôm bendombo bindelé be nga bô,
ve é nga bô mvutan vôm étam. 8
Ane ñyé'é mbo'o fe a nga taté kui soñ
a nga nyin été, ane a nga yen, a buni.
9 Amu be ngenan te yem ajô e ne
ntilane kalate Zambe na, a ye wômô
soñ. 10 Ane beyé'é be nga kôlô
a beta bulan nlam.

11 Ve Marie a nga tele mfôme
soñ, a yiik: éyoñ a nga yi, a nga ku-
mbu si, a lôbô soñ été; 12 ane a nga
yene beange bebaé be be'e bifumulu
mengômesan be to si, nyina a to
mfa'a nlô ô nga bô, nyô mbo'o mfa'a
mebo me nga bô, vôm mbime Jésus
ô nga jô'ô. 13 Be nga jô nye na, A
minga, wo ayi amu jé? Ane a nga
jô be na, Amu be vaya Tate wom,
me te yeme vôm be nga bôé nye.
14 Eyoñ a nga mane kobô nalé, ane
a nga kôñelan, a yene Jésus a tele,
te yeme na a ne Jésus. 15 Jésus a
nga jô nye na, A minga, Wo ayi amu
jé? wo ajeñe za? Ane a nga si'a ko
na a ne môt a ba'ale afup ete, ane a
nga jô nye na, A tat, nge ô nga va
nye, kate'e me vôm ô nga bôé nye,
me aye ke to'é nye. 16 Ane Jésus
a nga jô nye na, A Marie. Ane a nga
kôñelan, a jô nye nkobô Hébreu na,
A Rabbouni, e ne na, A Nye'ele.
17 Ane Jésus a nga jô nye na, Te
nambe ma: amu me ngenan te ke be
Tate a ne yôp: kele' be bobejañe bam,
a jô be na, me ake be Esa wom a
Eso wônan, a Zambe wom a Zambe
wônan. 18 Ane Marie Madeleine
a nga zu kate beyé'é na, Me yeneya
Tate; a kate fe be ane a nga jô nye
mejô mete.

19 Eyoñ ngô'é é nga bo, môs ôte
ô mbe môs sondô mfe a nga taté,
mimbé mi mbe mindiban vôm beyé'é
be nga to, amu be nga ko Bejuif
woñ, ane Jésus a nga zu tebe zañ,
a jô be na, Taba'an mvo'é. 20 Eyoñ
a nga mane jô ajô te, ane a nga liti
be mo a mvaé jé. Ane beyé'é be
nga wô'ô mvaé, éyoñ be nga yene
Tate. 21 Ane Jésus a nga beta jô
be na, Taba'an mvo'é: aval ane Tate
a nga lôme ma, nalé fe me alôme mia.
22 Eyoñ a nga mane jô ajô te, ane
a nga vebe a kute be évuñulu, a jô
be na, Nyoñan Mbamba Nsisim: 23
bôte bese môt mi ajamé mam abé,
mam mete me jambaneya nye; bôte
bese môt mi abo te jamé mam abé,
mam abé mé me ngenan.

24 Ve Thomas, a mbe jôé afe na
Didyme, môte wua ya beyé'é awôm
a bebaé, a nji tabe éyoñ Jésus a nga

zu. 25 Ane beyé'é bevo'o be nga jô
nye na, Bi maneya yene Tate. Ane
a nga jô be na, Nge me te yene
meveñe betondô mo mé, a ke ônyu
viam meveñe betondô été, a ke fe
wo wom mvaé jé, me *a*ye buni.

26 Melu mwom me nga lôt, ane
beyé'é bé be nga to nda été, ba be
Thomas. Mimbé mi nga to mindi-
ban, ane Jésus a nga zu tebe zañ,
a jô na, Taba'an mvo'é. 27 Ane a
nga jô Thomas na, Same' ônyu viôé,
a fombô mo mam; same' wo wôé, a
ke wô mvaé jam: te bo bisô, ve buni.
28 Thomas a nga yalan a jô nye na,
A Tate wom a Zambe wom! 29
Ane Jésus a nga jô nye na, Amu ô
yeneya ma, ô buniya: ébotan a bôt
be nji yen, ve buni.

30 Ane Jésus a nga bo beta be mam
mefe abui, beyé'é be nga yene me,
me nji bo ntilane kalate nyô: 31
va ma me ne ntilan, mme mi aye
buni na Jésus a ne Christ, Mone
Zambe; nde nge mi abuni, mi aye
yen ényiñ amu jôé dé.

21 Mejô mete me maneya, ane
Jésus a nga beta liti beyé'é
nyôle jé ato'o ya Tibériade; ane a
nga liti be nyôle jé avale di. 2 Be
nga to vôme wua Simon Pierre, a
Thomas a mbe jôé afe na Didyme,
a Nathanaël môte ya Cana ya Galilée,
a bone be Zébédée, a beyé'é befe
bebaé. 3 Simon Pierre a nga jô be
na, Me ake wôé kos. Ane be nga jô
nye na, Bia be wo bi ake. Be nga
kôlô, a ke éfunga été; be nga bo alu
te, te ke wôé jôm. 4 Esala tyé Jésus
a nga tele mfôm atok: ve beyé'é be
nji yeme na a ne Jésus. 5 Ane Jésus
a nga jô be na, A bongô, ye mi
ne jôme ya di? Be nga yalane
nye na, Momo. 6 Ane a nga jô
be na, Yaan avot mfa' éfunga ya
mbo nnôm, wôna mi aye wôé. Be
nga ya de nalé, ane be nga bo te
ngule ya dutu de amu kos abui.
7 Ane ñyé'é ate Jésus a nga nye'e,
a nga jô Pierre na, Tate le. Eyoñ
Simon Pierre a nga wô'ô na a ne
Tate, a nga jaé éwoman nyôle jé
(amu a mbe soé) ane a nga wua nyôle
jé atok. 8 Ve beyé'é bevo'o be nga
zu be to mon éfunga, be nga dutu
avot kos été ne lut! (amu kindi' é
nji bo be ôyap, ve bebé nté môt a
ne wua akok). 9 Eyoñ be nga kôlô
éfunga a ke kindik, be nga yene ma'a
me nduane wôé, kos é nga bô me
yôp, a fembé. 10 Jésus a nga jô be
na, Za'ane kos mi ate wôé. 11 Ane
Simon Pierre a nga ke dutu avot, a
ke de kindik, beta be kos été ne lut!
é mbe ntet a mewôm metan a kos
éla: akôsa bo é mbe abui nalé, avot
e nji tui. 12 Ane Jésus a nga jô be
na, Zaka dian. Beyé'é te ke môte
wua a nga bo ngule ya sili nye na,
O ne za? amu be nga yeme na a ne
Tate. 13 Jésus a nga to'é fembé, a
ve be je, a kos. 14 Dina e ne aliti
lale Jésus a nga liti beyé'é bé nyôle
jé, éyoñe te a wômôya.

15 Be maneya di, ane Jésus a nga
jô Simon Pierre na, A Simon, mone
Jean, a wo a bôte ba, ye wo adañe
nye'e ma? Ane a nga jô nye na, Ya,
A Tat; wo ayeme na me anye'e wo.
Ane a nga jô nye na, Ba'ale' bone
mintômba bam. 16 Ane a nga beta
jô nye éyoñe baa na, A Simon, mone
Jean, ye wo anye'e ma? Ane a nga
jô nye na, Ya, A Tat; wo ayeme na
me anye'e wo. Ane a nga jô nye na,
Ba'ale' mintômba miam. 17 A nga
beta jô nye éyoñe lale na, A Simon,
mone Jean, ye wo anye'e ma? Pierre
a nga wô' abé, amu a nga jô nye
éyoñe lale na, Ye wo anye'e ma? Ane
a nga jô nye na, A Tat, wo ayeme
mam mese; wo ayeme na me anye'e
wo. Jésus a nga jô nye na, Ba'ale'
mintômba miam. 18 Me abele fo'o
ane me ajô wo na, Eyoñ ô nga to
mongô, ô nga jaé ngômesan nyôle
jôé, a ke vôm ô nga nye'e ô kelek:
ve éyoñ wo aye bo mvendé, wo aye
same mo, a môt mfe a ye jalé wo
ngômesan, a ke wo vôm ô ne te
nye'e ô kelek. 19 Eyoñ a nga kobô
nalé, a nga liti aval awu a ye kañe
de Zambe. A maneya kobô nalé,
ane a nga jô nye na, Tôñe' ma. 20
Pierre a nga kôñelan, a yen ñyé'é
Jésus a nga nye'e a tôñe nye; nyô a
nga ye'e Jésus tôé éyoñ be nga to

tawôlô mam ngô'é mete, a jô na, A
Tat, za a ye koñe wo? 21 Pierre a
nga yene nye, ane a nga jô Jésus na,
A Tat, môte nyô a ye bo jé? 22 Ane
Jésus a nga jô nye na, Nge me aye
me'ete na a ye tabe akekui éyoñ me
aye zu, ô ne za ajô été? womien tôñe'
ma. 23 Njôan ôte ô nga ke foé
bobenyañ be mbe na, ñyé'é ate *a* ye
wu: ve Jésus a nji jô nye na, *a* ye wu;
ve na, Nge me aye me'ete na a ye
tabe akekui éyoñ me aye zu, ô ne za
ajô été?

24 Nyina a ne ñyé'é a kañete mejô
mete, nnye fe a nga tili mejô ma: bi
ayeme na nkañete wé ô ne été.

25 Mam mefe abui Jésus a nga bo,
nge me ne ntilane mese, me asimesane
na si nyô ébien é ne te yian abim
bekalate be nga tili.